

JACOB
ANCM

Radio Wereld

25
ct.

HENNY
FABER

de "Sarrand Dynamic"
die nam ik!

KUNSTZAAL "EDISON" DEN HAAG = AMSTERDAM = ROTTERDAM

ONTVANGTOESTEL 2511

**ABSOLUTE
VEILIGHEID**

Een vernuftig sluitingsmechanisme beschermt het toestel tegen elke „mishandeling” en verzekert de uiterste veiligheid; wanneer men de kast opent is het geheele apparaat stroomloos en wordt de schakelaar automatisch vergrendeld.

Nu kan elke handelaar onmiddellijk een ontvangtoestel No. 2511 leveren.

PHILIPS

Zondag 15 September

Berlijn, 418 M.

6.50—8.20. Concert door het Muziekcorps van het 1e Bat. 1e (Preuss.) Regt. Infanterie o. l. v. Wilhelm Hagemann. In de pauze te ca. 7.30: Gymnastiek o. l. van Arthur Holz.

8.20—9.15. Voor den landbouwer.

9.15. Klokkenspel van de Garnison-kerk te Potsdam.

9.20. Morgenwijding. Selig singt, die reinen Hersens sind, denn sie werden Gott schauen. Berliner Kammerchor. Aan orgel en vleugel: Arthur Holz. Spreker: Johannes Schultze. Daarna: Klokgelui van den Dom te Berlijn.

10.20. Weerbericht.

11.20. Ouderuurtje. Dr. Alfred Adler: Schwer erziehbare Kinder.

11.50. Uitzending vanuit het Grosse Schauspielhaus: Concert d. het Philharmonisch Orkest v. Berlijn o. l. v. Prof. Julius Prüwer.

1.35. Concert door Groot Russisch Nationaal Orkest o. l. van Alexander Michailowski.

2.35. Zwei Temperamente. Gramofoonplaten-concert. Opnamen van Enrico Caruso en Benjaminso Gigli.

3.20. Piano-recital door Fann-Weiland 1 a) Intermezzo B-moll, Op. 117. b) Rhapsodie Es-dur Op. 119. Joh. Brahms. 2. a) Masurka. b) Etudes F-dur, F-moll en C-moll. c) Wals E-moll, Fr. Chopin. 3.50. Sprookjes verteld door Else Beskow.

4.20. Die Flucht ins Primitive. Hoorbeeld van W. Gronostay. Inleiding: Intendant Dr. Hans Flesch Leiding: Walter Gronostay.

4.50. Concert door de kapel Arkadi Flato uit Rest. Burgund in het Central Hotel. Daarna: Reclame.

ca. 10.20. Tijdslein, weerbericht, nieuws- en sportberichten. Daarna tot 12.50: Dansmuziek door het Fred Bird Dansorkest. In de pauze: Beelduitzending.

Brussel, 509 M.

Vanaf 7.50 uur om de 1/2 uur tot aan het opeten der duiven, berichten omtrent de postduivenvluchten over de navolgende étapes en plaatsen: Momignies-Solre s/Sambre-Brussel-Quévrain-St. Quentin-Noyon-Creil-Cambrai-Arras-Breteuil-Clermont-Compiègne.

5.20. Dansmuziek door de orkesten uit de dancing Saint Sauveur te Brussel o. l. v. den Heer de la Vignette.

6.20. Kinder-matinée m. m. van de clowns Bonzo en Sylvia.

6.50. Gramofoonmuziek.

7.50. Nieuwsberichten.

8.35. Concert door het Radio-Orkest m. m. v. Mme Vida. Na afloop: Nieuwsberichten.

Frankfurt, 390 M.

7.20. Havenconcert van Hamburg.

8.35—9.35. Morgenwijding.

10.35. Uitzending van uit Bingen: Hedenking van de 750e sterfdag van de Heilige Hildegard

11.50. Voor de Ouderen.

12.20. Concert door het Radio Orkest o. l. v. Ben Spanier.

3.20. Stunde des Landes: Leiding: Dr. Carl Gebhardt.

4.20. Concert door het Radio Orkest o. l. v. Walter Caspar.

6.20. Gramofoonplatenconcert. Liebeslieder vom Mississippi bis zum Hoang-Ho.

7.05. Uurtje der Rhein-Mainische Verband für Volksbildung.

7.35. Oberspielleiter Dr. Graf Das Frankfurter Opernhaus vom 16. bis 21. September.

7.50. Sportbericht.

8.20. Die Gemeinschaftsche, parodie voor de Radio bewerkt d. Kurt Reiss.

8.20. Uitz. uit het Kleinen Theater te Baden-Baden: Kamermuziekavond door Prof. Karl Friedberg, piano. Prof. Carl Flesch, viool en Georg Platigorsky, cello.

10.05—11.20. Volksconcert. Uitvoerenden: Het Volksliederenkwartet, Maria Flechtl, Marie Th. Th. Deimann, Adolf Harlacher, Hans Hofele, Maria Waldner,

liedjes bij de luit. Fritz Mühlhölzl, zither en gitaar.

11.35—12.50. Dansmuziek door de Kapel Pinkus Langer.

Hamburg, 372 M.

Ochtendconcert aan boord van het s.s. Cap Polonia van de Hamburg-Zuid-Amerika-Lijn.

7.20. De klokken van Grosse Michel.

7.25. Morgengroed door Herm. Erdlen, gevolgd door concert.

8.35. Tijdslein.

8.40. Weerbericht.

8.45. Nieuwsberichten.

9.00. Reg. Rat Dr. Bode: Wie ontsteht der amtliche Sitzungsbericht der Parlamente?

9.20. Karl Peter: Von Mensch und Tier.

9.40. Morgenwijding. Medewerkenden het Bremer Domkoor o. l. v. Prof. Eduard Nössler Predikatie door Pastor Weidemann.

11.20. Hermann von Helmholtz. Voordracht naar aanleiding van zijn 35sten sterfdag op Sept., door Dr. Funk.

11.50. Concert vanuit Rest. Ostermann.

1.25. Concert m. m. v. Mandolineclub Favorit van 1922.

2.20. Kinderuurtje.

3.20. Noorsche humor. Fred J. Domes leest uit werken van Noorsche dichters.

3.50. Concert van Noorsche muziek. Het Norag-Orkest o. l. v. Hans Döring.

4.50. Oude muziek voor strijkorkest, uitgevoerd door h. Norag-Orkest o. l. v. Arthur Armand.

5.50. Sprookjesliederen gezongen door Tilde Meyer-Hochbaum, m. m. v. het Norag-Orkest.

6.40. Concert.

7.50. Walter Kranz: Vom Wert der Leibesübungen für Angestellte.

8.00. Sportbericht.

8.15. Weerbericht.

8.20. Concert. Medewerkenden: Het Norag-Koor en -Orkest. Solisten: Margret Eibenschütz-Cords en Hans Depser. Leiding: José Eibenschütz. Werken van Liszt en Berlioz.

10.30. Nieuws-, weer-, sport-

en diverse berichten. Noord- en Oostzee weerbericht.

11.00. Dansmuziek vanuit het Wiener Café te Hannover.

Hilversum, 298 M. Na 6 u, 1070 M.

8.30—9.30. KRO. Morgenwijding.

9.50. NCRV. (Golf, 1071)

Kerkdienst vanuit de Augustijnenkerk te Dordrecht.

12.30—1.30. KRO. Concert d. het KRO-Trio.

1.30—2.00. KRO. Godsdienstonderricht voor ouderen.

2.00—2.30. Lezing over: Over de flatwoningen voor het Katholieke gezin.

2.30—5.00. KRO. Middagconc.

5.40. NCRV. (Golf, 1071 M.)

Kerkdienst vanuit de Geref. Kerk te Enschede.

7.30—7.50. KRO. Lezing.

7.50—8.00. KRO. Praatje door den KRO-Voorzitter.

8.00—10.45. KRO. Concert.

10.45—11.00. KRO. Epiloog d. Klein Koor.

HUIZEN, 1875 M.

9.00. Mededeelingen voor postduivenliefhebbers.

9.02. Gramofoonmuziek.

9.10. Mededeelingen in 't Esperanto.

9.25. Orgel-recital.

10.20. Orkestconcert en declamatie.

12.00. Tijdslein van de AVRO-Klok.

12.00—12.40. Lezing over het onderwerp: De Ontwikkeling der sterrenkunde, door C. H. Sluiter.

1. De oudste astronomische waarnemingen en toepassingen.

12.40—2.00. Lunchconcert door het AVRO-Octet, onder leiding v. Boris Lensky.

2.00—2.45. Tooneelhalfuurtje.

2.45—3.15. De pianosonaten v. Beethoven. Analyse door Louis Schmidt. Voordracht: Egb. Veen.

3.15—5.00. Middagconcert door het Omroeporkest o. l. van Nico Treep, m. m. v. Victoria Binnendijk, alt.

5.00. Kleuteruurtje.

DOMINIT-HOPPECKE de ACCU

MARNIXSTRAAT 425 — AMSTERDAM

5.40. Wekelijksch nieuws.
6.00—6.15. Orgelrecital.
6.15. Lezing over: De Sabbaths-
viering. Muzikale medewerking
van het Hartvelt-kwartet.
VPRO-uitzending.
8.00. Tijdslein van de AVRO-
Klok. Pers- en sportberichten van
Vaz Dias.
8.15. Kurhaus Scheveningen.
Het Residentie-orkest onder leiding
van Hermann Abendroth.
Rustpoos te besteden door de
AVRO. Daarna: Gramofonmuziek.
12.00. Sluiting.

Kalundborg, 1153 (Kopenh. 281 M.)

10.20. Kerkdienst in de Virborg
Domkerk.
11.50—12.00. Weerbericht.
12.10. Persberichten.
12.20. Uurslag en klokkenspel
van het raadhuis.
12.20—1.20. Concert door Otto
Fessel's Instrumentaal Ensemble.
1.20—2.20. Voordracht.
2.20. Kerkdienst in de Elias-
kerk.
3.50—5.50. Concert door het
Radio Blazers Ensemble o. l. v.
Johannes Andersen m. m. v. Jascha
Golowanjuk Lütken (viool).
5.50—6.20. Kinderuurtje.
6.20. Uurslag en klokkenspel
van het raadhuis.
6.40—7.10. Voordracht.
7.10—7.20. Weerbericht.
7.20. Persberichten.
7.35. Tijdslein.
7.36. Sportberichten.
7.50—8.20. Voordracht.
8.20. Uurslag van het raadhuis.
8.20—9.05. Deensche muziek,
uitgevoerd door het Radio-Orkest
o. l. v. Emil Reesen.
9.05—10.05. Da han var ung,
toneelstuk in 1 bedrijf van Hjalmar
Bergström.
10.05—11.20. Moderne operette-
muziek, uitgevoerd door het Radio-
Orkest.
11.20—12.50. Dansmuziek door
het orkest van Restaurant Nimb
o. l. v. Elo Magnussen.
12.20. Uurslag en klokkenspel
van het raadhuis.

Königswusterhausen, 1250 M.

6.50—8.20. Concert.
In de pauze te ca. 7.30: Gym-
nastiek.
8.20—9.15. Lezingen.
9.15. Klokkenspel en Morgen-
wijding.
10.20—11.50. Lezingen.
11.50. Orkestconcert.
1.35. Concert door het Groot
Russisch Nationaal Orkest.
2.35. Gramofonmuziek.
3.20. Piano-recital door Fanny
Weiland.
3.50. Sprookjes.
4.20. Hoorbeeld: Die Flucht ins
Primitive.
4.50. Orkestconcert.
6.50—7.30. Zang met orgel- en
orkestbegeleiding. Dr. Heinrich
Hofer e.a.
7.30—8.20. Lezing.
8.20. Voorlezing.
9.20. Concert. I. Zilzer, viool;
L. Polajewer, sopraan; G. Wert-
heim, cembalo; Orkest.
Daarna tot 12.50 Dansmuziek.

Langenberg, 473 M.

7.10—7.30. Dr. Ludwig Bach:
Cursus zelfverdediging.
7.30—7.50. Olly Wirtz-Koort:
Ondericht in het bespelen van de
Stössel-luit.
7.50—8.15. Alfred Dorimanns:
Esperanto voor gevorderden en
programma-bespreking.
8.20—9.20. Concert uit Bad
Neuenahr door het Sted. Orkest
van Trier o. l. v. Oskar Jüttner.
9.20—9.25. Klokgelui van de
Trinitätskerk te Keulen.
9.25—10.20. Evangelische morgen-
wijding. Leiding en preek door
Pfarrer Vonhof. Medewerkenden:
Koor voor kerkmuziek, Witten o. l.
v. Erich Näscher.
10.35—10.55. Ziekenhelfuurtje.
11.20—11.50. Dr. Erich Drach:
Der 24. Gesang der Ilias.
11.50. Uitzending vanuit de
Congreszaal der Kölner Messee:
Opening van de Kölner Herbst-
messe en der Derde West-Duitsche
Radio-Tentoonstelling. Medewer-
king van het kleine Werag-orkest
o. l. v. Eysoldt. Toespraken.
12.50—1.20. Koorconcert. Gram-
mofonopnamen.
1.20—2.50. Concert door het
Werag-Orkest o. l. v. Buschkötter.
2.50—3.10. Mededeelingen door
de Belangengemeenschap van
West-Duitsche Radio-Vereenigen-
gen: Radio-literatuur.
3.10—3.30. Dr. A. van Nüss:
Schaak-causerie.
3.30—4.00. Verwaltungsdirektor
Mollitor: Vaardigheidsproeven voor
stegenoten 60, 80, 100 en 120
lettergrepen.
4.00—4.25. Reg. Rat Dr. Geiss:
Die Einkommensbesteuerung der
freien Berufe (7).
4.25—4.50. Voor den landbou-
wer. Landwirtschaaftsrat, Dr. Roth-
es: Die Verwandtschaftszucht,
ihre züsterische Bedeutung und
Gefahren.
4.50—6.20. Concert door het
Werag-Orkest o. l. v. Eysoldt.
6.20—6.50. Robert Hennried:
Rhythmische Erziehung.
6.50—7.15. Ungedrukte Dichter.
Walter Bauer: Dichtungen.
7.15—7.40. Voor de arbeiders.
Reinhard Hellmann: Meine Ein-
drucke als Werkstudent (1).
Dr. Kurt Kersten: Die Stadt der sieben
Millionen.
8.05. Sportberichten.
8.20. Der letzte Walzer, ope-
rette in 3 bedrijven van O. Strauss.
Tekst van Julius Brammer en Alfr.
Grünwald. Muzikale leiding: Kuhn.
Regie: Anheisser, Koorleider: Zim-
mermann. Na afloop berichten en
sportuitslagen. Vervolgens tot
12.20 Dansmuziek o. l. v. Eysoldt.

Londen 356 en Daventry 1553 M.

10.50. (Alleen Dav.) Tijdslein
en weerbericht.
3.50. Orkestconcert door het
Eccles Borough Orkest o. l. v.
James Dow, m. m. v. De Tudor
Singers o. l. v. Dr. J. E. Wallace.
Gladys Foster, Hetty Rodgers, Eli-
sabeth Dyson, J. R. Abrahams en
S. R. Maher.
5.20. Lezen uit den Bijbel.
5.35. Kerkdienst voor kinderen.
6.05—6.35. Kerkcantate No. 95
van Bach.

7.20—8.35. Kerkdienst in de
Westminster-Congregation. Church.
9.05. Liefd.oproep ten bate van
Royal Dental Hospital door Hon.
Sir William Goschen, K.B.E.
9.10. Weerbericht en nieuws-
berichten. Plaatselijk nieuws. (Al-
leen Dav.) Scheepsberichten.
9.25. Orkestconcert door het
Radio Orkest o. l. v. John Ansell.
Horace Stevens, bariton.
10.50. Epiloog. Poverty.

Motala, 1348 M.

10.50. Causerie.
11.20. Kerkdienst.
1.05. Weerbericht.
3.20. Verslag van de T.T.-races
te Onsala (Motorwedstrijden).
4.50. Scenes uit Hamlet, voor-
gedragen voor de Jeugd.
5.50. Voorlezing van de ge-
dichten van Johan Henrik Kellgren
6.20. Kerkdienst.
7.35. Concert.
9.35. Nieuwsberichten en weer-
bericht.
10.00. Vocaalconcert door Reid-
dar Kaas.
10.20. Dansmuziek.
11.20. Sluiting.

Stuttgart, 360 M.

4.20. Concert. Zie Frankfurt.
6.20. Voordracht. Zie Frankfurt
7.05. Dichtuurtje. Gottfried
Köhlwiel.
7.35. Tijdslein, sportberichten.
7.50. Vanuit de Stadgarten,
Stuttgart: Afscheidsconcert door
het Stadgarten-Orkest o. l. van
Erich Hübner.
8.20. Die Gemeinschaftshe.
Een-acter van Kurt Reiss. Regie:
Artur Georg Richter.
8.50. Vanuit het Kleine Theater
te Baden-Baden: Kamermuziek m.
m. v. Prof. Karl Friedberg, piano,
Prof. Carl Flesch, viool. Gregor
Piatigorsky, cello.
10.50. Concert. Medewerkenden
Het Volksliederenkwartet, Maria
Fiecht, Maria Th. Deimann, Adolf
Haracher, Hans Hofele, Maria
Waldner, zang en luit. Fritz Mühl-
hölzl, cither en gitaar.
11.20. Sport- en nieuwsber.
11.35—12.50. Vanuit de Künst-
lerklausse Grossfrankfurt: Dansmu-
ziek door de kapel Pinkus Langer.

Toulouse, 381 M.

1.50. Landb. causerie.
2.20. Kerkdienst o. l. v. Pas-
teur Lengeraux.
6.20. Symphonie concert.
8.20. Laatste berichten.
8.35. Sportbericht.
8.50. Vocaalconcert.
9.05. Batalaika-Concert.
9.20. Opera-fragmenten. Daarna
Symphonie concert. In de pauze:
Landb. berichten.

Weenen, 517 M.

4.20. Concert door het orkest
Max Geiger, met medewerking van
de duetisten Ferd. Matzinger en
Karl Calamé. Aan den vleugel: R.
Kogler.
6.50. Humoristische voordracht
door Dr. U. Tartaruga.
7.20. Vioolrecital door Dt. Os-
kar Adler. Aan den vleugel: Prof.
Franz Schmidt.

8.30. Tijdslein, weerbericht.
8.35. De Mikado. Operette in 2
bedrijven van W. S. Gilbert. Muz.
van Arthur Sullivan. Regie: Viktor
Flemming. Dirigent: Josef Holzer.
Na afloop: Beelduitzending.

Maandag 16 Septemb.

Berlijn, 418 M.

7.20—7.35. Gymnastiek o. l. v.
Arthur Hols.
2.20—3.20. Gramofoonplaten-
concert.
5.20. Concert door de kapel
Géza Komor uit Hotel Kaiserhof.
ca. 10.20. Tijdslein, weerbericht,
nieuws- en sportberichten. Daarna
tot 12.50: Dansmuziek door de ka-
pel Otto Kernbach. Zang d. Raim-
mund Gessner (tenor). Aan den
vleugel: Hermann Scheibenhöfer.
In de pauze: Beelduitzending.

Brussel, 509 M.

5.20. Concert door het Radio-
Trio m. m. v. Mme Angèle van
Loo, zang.
6.35. Causerie over Astronomie
door den Heer A. Bouckaert.
6.50. Gramofoonmuziek.
7.50. Nieuwsberichten.
8.35. Concert door het Radio-
Orkest m. m. v. Mme Arends,
zang en den Heer Jans, zang.
9.20. Nieuwskrontek. Daarna:
Voortzetting concert. Zang door
den Heer Jans. Na afloop: Nieuws-
berichten.

Frankfurt, 390 M.

12.35. Gramofoonplaten. Opera-
concert.
4.35—6.20. Concert door het
Radio Orkest. Jenny Schneider,
zang. Artur Haagen, piano.
6.30. Dr. Wilhelm Heinitz, In-
dianische Fantasia.
7.10. Dr. Fritz Michel leest uit
eigen gedichten.
7.40. Engelsche litteratuur.
7.55. Engelsche spraakles.
8.20. Woyzeck, drama v. Georg
Büchner. Spelleider: Ben Spanier.
9.50—10.50. Kamermuziek door
W. Rüdiger-Starkloff, 1e viool.
Oskar Riege, 2e viool. Bruno Sach,
viola. Hans Berkanann, cello en
Eugen Bodart, vleugel.
11.05—12.20. Dansmuziek door
de Kapel Belbe.

Hamburg, 372 M.

11.50. Uitzending voor scholen
4.35. Duitse Jeugd-uurtje.
Werner Gebhardt: Auch die Gros-
sen waren einmal klein en jung.
5.20. Thé-dansant in Café
Wallhof.
6.20. Concert.
6.50. Engelsch voor beginners.
7.20. Voortzetting concert.
7.45. Dr. Weigt: Die kulturelle
Bedeutung der Feuerbestattung.
8.10. Marktberichten.
8.15. Weerbericht.
8.20. Concert door het Scarpa-
Orkest.
10.35. Nieuwsberichten, weer-
bericht, sport- en diverse berich-
ten. Noord- en Oostzee-weerber.
10.50. Concert uit het Europa-
Café te Bremen.

Hilversum, 298 M. Na 6 u. 1070 M.

Uitsluitend NCRV.-Uitzendingen.
 10.30—11.00. Ziekendienst.
 12.30—1.45. Orgelconcert.
 2.00—2.35. Uitzending voor scholen.
 4.00—5.00. Concert.
 5.00—6.50. Gramofoonmuziek.
 6.30—7.00. Lezing over: Jacobus Revius de grootste der Calvinistische dichters in de 17e eeuw.
 7.00—8.00. Lezing over: Eerlijkheid jegens ons zelve en jegens God.
 8.00. Toespraken. Daarna: Persberichten.

HUIZEN, 1875 M.

10.00. Tijdsein van de AVRO-Klok.
 10.00—10.15. Morgenwijding.
 12.00. Politieberichten.
 12.15—2.00. Lunchmuziek door het AVRO-kwartet, onder leiding van Simon van Leeuwen.
 2.00—2.30. Gramofoonmuziek.
 2.30—4.30. Rembrandt-Theater, Amsterdam. Illustratieve filmmuz. door het orkest, onder leiding van David Hartogs. Gustav Weins, orgel.
 5.00—6.00. Kinderuurtje door Mevr. Antoinette van Dijk.
 6.00—7.15. Dinermuziek door het AVRO-kwartet.
 7.15—7.45. Lezing door Th. W. de Jong, h.t. Rector Unitas Studiorum Amstelodamensium. Onderwerp: Studenten, weest student!
 7.45. Politieberichten.
 8.00. Tijdsein van de AVRO-Klok.
 8.01—11.00. Concert door het Omroep-orkest onder leiding van Nico Treep, met medewerking van het Ned. Vocaal Ensemble. Directeur: Joh. H. Nelissen.
 9.10. Praatje door Fred Fry.
 Taallessen 1929—1930.
 9.20. Voortz. concert.
 10.00. Persberichten van Vaz Dias.
 Voortz. van het Concert.
 Daarna: Gramofoonmuziek.
 12.00. Sluifing.

Kalunborg, 1153 (Kopenh. 281 M.)

7.50—8.00. Ochtendgymnastiek.
 11.20—11.30. Weerbericht.
 12.20. Uurslag en klokkenspel van het raadhuis.
 12.20—2.20. Concert van Rest. Wivel door het Strijkorkest o. l. v. K. Ingemann Palmhøj.
 3.50—3.55. Voor de huisvrouw.
 3.55—5.55. Concert door Louis Preiff's Instrumentaal Ensemble. In de pauze te ca. 4.40: Voordracht door Agnes Pfister-Andresen.
 6.10—6.40. Voorlezing.
 6.40—7.10. Fransche les.
 7.10—7.20. Weerbericht.
 7.20. Persberichten.
 7.35. Tijdsein.
 7.50—8.20. Voordracht.
 8.20. Uurslag van het raadhuis.
 8.20—8.50. Zwitsersche en Tiroler Jodier-liederen, gezongen d. Liesl en Franz Gessinger uit Traunstein (Beieren). Begeleiding: Viktor Fischer.
 8.50—9.20. Voorlezing.
 9.20—10.05. Kamermuziek.

Medewerkenden: Gunna Breuning-Storm, 1e viool; Gerhard Rafn, 2e viool; Axel Jørgensen, viola; Paulus Bache, cello; Folmer Jensen, piano. Daarna: Persberichten.
 10.20—11.20. Concert. Nieuwste wijsjes en melodieën.

Königswusterhausen, 1250 M.

6.10—12.50. Lezingen.
 12.50—1.15. Gramofoonmuziek.
 1.15—1.50. Lezingen.
 2.20—2.50. Gramofoonmuziek.
 2.50—5.20. Lezingen.
 5.20—6.20. Concert uit Berlijn.
 6.20—8.20. Lezingen.
 8.20. Salomé. Muziek-drama naar Oscar Wilde. Muziek van R. Strauss.
 Daarna tot 12.50 Dansmuziek. Zang door R. Gessner, tenor.

Langenberg, 473 M.

7.05. Lichaamsoefeningen.
 7.30. Weerbericht.
 8.20—9.20. Concert vanuit Bad Salzuflen door het Sted. Orkest van Hildesheim o. l. v. Reichert.
 10.35—11.30. Gramofoonmuziek.
 10.50—11.00. Nieuwsberichten.
 11.35—12.15. Uitzending voor scholen.
 12.30 Gramofoonmuziek.
 1.10. Weerbericht.
 1.15. Tijdsein van Nauen en nieuwsberichten.
 1.25—2.50. Concert o. l. van Eysoldt.
 2.50. Reclame.
 3.20—3.50. Kinderuurtje. Daarna: Financiële berichten.
 4.50—5.15. Voor de vrouw.
 Dipl. rer. pol. Annemarie Wissdorf: Mutter und Kind im Recht.
 5.15—5.55. Voor de Jeugd.
 5.55—6.50. Concert door het Werag-Orkest, o.l.v. Kuhn. Ouvert. en Voorspelen uit de Duitse Opera-Romantiek.
 6.50—7.10. Reinhold v. Walter leest uit zijn roman Tod im Leben. Daarna: Nieuws- en financiële berichten, weer- en sportberichten.
 7.35—8.00. Generaldirektor Priv. docent Dr. Esch: Deutschlands Stellung im Weltverkehr (1).
 8.00—8.20. Ouderuurtje. Dr. Hermann: Hausarbeiten der Kinder.
 8.20—9.15. Concert door het Klein Werag-Orkest, o. l. van Eysoldt. Marschen en Walsen.
 9.20. Intermezzo: Das Deutsche Volkslied.
 Daarna: Voortzetting Concert. Na afloop: Nieuws- en Sportberichten, reclame.
 Vervolgens tot 12.20: Concert vanuit Café Roxel, Munster, door de kapel Heinz Elber.

Londen 356 en Daventry 1553 M.

10.35. Morgenwijding.
 10.50. (Alleen Dav.) Tijdsein en weerbericht.
 11.05. Miss Sudney M. Bushell: Commonsense in Household Work (2). The Maids Household.
 11.20. (Alleen Dav.) Gramofoonplaten.
 12.20. Balled-concert door Muriel Morgan (alt) en Trevor Glyn (tenor).
 12.50. Orgelconcert door Edw. O'Henry, uitgezonden uit Tussaud's Cinema.

1.20—2.20. Licht concert door Leonardo Kemp en zijn Piccadilly Hotel Orkest.
 4.20. Jack Payne en het B.B.C.-dانسorkest.
 4.35. Licht concert door Alphonse Clos en zijn orkest van Cecil Hotel.
 5.35. Kinderuurtje.
 6.20. Miss E. M. Hewitt: Cakes, Festive and Funeral.
 6.35. Tijdsein, weerbericht en nieuwsberichten.
 6.50. Muzikaal intermezzo.
 7.05. De grondslagen der muziek. Muziek van Bach, gespeeld door Edgar Bainton.
 7.20. Mr. James Agate: Dramatic Criticism.
 7.35. Muzikaal intermezzo.
 7.54. Causerie.

8.05. Vaudeville. Mischa Hotte, aan de piano, en Ralph Johnson. The Masks, vocalisten. George Belamy. Maurice Cole piano-solist. Nina Doria in Napolitaïnsche liederen. Edward Scott en Eabs Valerie in Less Scents and Nonsense, van Clifford Seyler. Muziek van Harold Scott. Jack Payne en het B.B.C.-dانسorkest.
 9.20. Ketselbey-programma. Concert door het Radio Orkest o. l. v. den Componist. Len Filles-Hawaiian gitaar.

10.00. Weerbericht en nieuwsberichten. Plaatselijk nieuws. (Alleen Dav.) Scheepsberichten.
 10.20. Actueele causerie.
 10.35. Orkestconcert.
 11.20. Dansmuziek door Café de Paris. Blue Lyres Orkest van Café de Paris.
 12.20—12.35. Proefbeelduitz.

Motala, 1348 M.

7.35—8.05. Ochtendgymnastiek-onderricht.
 1.20—1.50. Uitzending voor Scholen. Recitaties.
 5.20. Concert van Gramofoonplaten.
 6.20. Kinderuurtje.
 6.50. Licht Concert.
 7.20. Voor de Dames.
 7.35. Licht concert (vervolg).
 7.50. Engelsche taalles.
 8.20. Kamermuziek.
 9.05. Causerie.
 9.35. Weerbericht en nieuwsberichten.
 10.00. Koorconcert en voorlezing.
 10.45. Sluifing.

Stuttgart, 360 M.

4.35. Concert door het Radio-Orkest m. m. v. Jnny Schneider. Aan den vleugel: Artur Haagen.
 8.05. Tijdsein, weerbericht.
 8.20. Tooneeluitzending. Zie Frankfurt.
 9.50. Uit Kassel: Kamermuziek. Medewerkenden: W. Rüdiger-Starkloff, 1e viool. Oskar Riege, 2e viool. Bruno Sach, viola. Hans Berkmann, cello. Eugen Bodart, piano.
 10.50. Nieuwsberichten.
 11.05—12.20. Vanuit Café Belbe, Mannheim: Concert.
 12.50—1.50. Uit Mannheim: Concert door de kapel Willi Brümmer.

Toulouse, 381 M.

2.05. Nieuwsberichten etc.
 6.20. Dansmuziek.
 7.20. Historische voordracht.
 7.35. Concert voor soli-instrumenten.
 7.50. Chansons.
 8.05. Nieuwsberichten.
 8.50. Accordeonmuziek. Daarna Opera-fragmenten. In de pauze: Landb. berichten.

Weenen, 517 M.

4.20. Concert door het Silving-Kwartet.
 6.00. Jeugduurtje.
 6.50. Staatsbibliothekar Dr. W. Beetz: Die Wiener Turkenbelagerung.
 7.20. Voordrachten-cyclus: Entdeckungsreisen in Wald und Flur. Kustos Dr. Otto Wettstein: (X). Tierparadiëse in Osterreich.
 7.50. Josef Flach: Der Marathonlauf und seine Geschichte.
 8.20. Tijdsein, weerbericht.
 8.25. Lieder en arias, voorgedragen door Hedwig Francillo-Kaulmann. Aan den vleugel: Prof. Erich Meller.
 8.50. Her-uitzending van Budapest. Daarna: Concert door de Jazzkapel Charly Gaudriot.
 Na afloop: Beelduitzending.

Dinsdag 17 September**Berlijn, 418 M.**

7.20—7.35. Gymnastiek o. l. v. Arthur Holz.
 2.20—3.20. Gramofoonplatenconcert.
 ca. 10.20. Persberichten van den Draadloozen Dienst. Voor den microfoon: Dr. Josef Rauscher. Daarna: Tijdsein, weerbericht, nieuws- en sportberichten en beelduitzending.

Brussel, 509 M.

5.20. Kamermuziek door het Radio-Trio.
 6.35. Causerie.
 6.50. Gramofoonmuziek.
 7.50. Nieuwsberichten.
 8.35. Concert door het Radio-Orkest m. m. v. Mlle Sophie Leczynska, zang.
 9.20. Nieuwskroniek. Daarna: Voortzetting concert. Solist: de Heer Voordecker. Na afloop: Nieuwsberichten.

Frankfurt, 390 M.

8.20—9.20. Ochtendconcert uit Bad Homburg door het Kurorkest
 1.50—2.50. Concert van Gramofoonplaten.
 4.35—6.20. Concert o. l. v. Walter Caspar.
 6.30—6.50. Voorlezing uit de Decamaone van Boccaccio.
 6.50—7.00. Tuinb. causerie.
 7.00. Dr. Paul Laven Wo uns der Schuh drückt-VI. Versicherungsagenten.
 7.20. Bierchen.
 7.30. Dialog.
 7.40. Schaakcauserie.
 8.00. Bernhard Otte. Das Wesen und Wollen der Christlichen Gewerkschaften.
 8.20. Russische liederen en arias. Uitvoerenden: Het Philhar-

monisch Orkest o. l. v. Emil Kahn. Alexander Alexandrowitch, tenor van de voorm. Keizerl. Opera te St. Petersburg. Boris Borodin, bas Willy Hahn, vleugel.

9.55—10.50. Es geht dich an, beeld uit den ouden tijd, door Ilse Kammitzer en Ernst Stockinger.

11.05—12.20. Vom Meer. (Dit werk wordt uitgevoerd door het Radio Orkest o. l. v. Eugen Boardt

Hamburg, 372 M.

11.50. Uitzending voor scholen. 4.35. Walsmuziek door het Norag-Orkest o. l. v. Hans Döring.

5.20. Concert vanuit het Parkhaus te Bremen.

6.10. Hambruger Theatergesch., voordracht door Paul Alexander Kleimann.

6.35. Concert.

7.20. Dipl. Landwirt M. Ewald: Grundregeln der modernen Düngelehre.

7.45. Studienrat Heveler: Von der Elbequelle zur Elbemündung.

8.10. Frankfurter avondbeurs.

8.15. Weerbericht.

8.20. Unter Tag (Aus dem Bergmannsleben). Medewerkenden: Franz Osterroth (conférencier), Hambruger Bewegings- en Spreekkoor o. l. v. Adolf Johannesson, het Norga-Koor en -Orkest o. l. v. Fritz Gartz.

9.50. Concert door het Norag-Orkest o. l. v. José Eibenschütz. Tweede Symphonie H-moll van Borodin.

10.30. Nieuwsberichten, weerbericht, sport- en div. berichten. Noord- en Oostzee-weerbericht.

10.45. Concert uit Georgs-Palast te Hannover.

Hilversum, 298 M. Na 6 u. 1070 M.

Uitsluitend KRO.-Uitzending.

11.30—12.00. Godsdienstig

halfuurtje.

12.15—1.15. Concert door het

KRO.-Trio.

1.15—2.00. Gramofoonmuziek.

2.00—2.20. Knipcursus.

2.20—3.20. Vrouwen-uurtje.

5.00—6.00. Gramofoonmuziek.

6.00—6.45. Gramofoonmuziek.

6.45—7.00. Lezing over den

cursus Esperanto.

7.00—7.25. Lezing over: De

Godsdienstwetenschap.

7.35—8.00. Lezing over: Ont-

staan en bronnen van het recht.

8.00—11.00. Studio-opvoering

van Leontientje van Felix Timmer-

mans en Eduard Veteman, door

het Vereen. Rotterdamch Hofstad

Tooneel o. l. v. C. v. d. Lugt

Melsert.

11.30. Sluiting.

HUIZEN, 1875 M.

10.00. Tijdslein van de AVRO-Klok.

10.00—10.15. Morgenwijding.

12.00. Politieberichten.

12.15—2.00. Lunchmuziek door het Tuschinski-Orkest, o. l. van Max Tak.

1.45—2.00. Gramofoonmuziek.

2.00—2.45. Wenken op het gebied van kookkunst door P. J. Kers.

2.45—3.00. Praatje door Mevr. de Leeuw—van Rees over den a.s. Naai- en Knipcursus.

3.00—4.00. Gramofoonmuziek.

4.30—5.30. Microfoon-

debutanten.

5.30—7.15. Diner-muziek door

het AVRO-kwartet.

6.00. Tijdslein van de AVRO-

Klok.

7.15—7.45. Uit de geschiedenis

der Natuurkunde in de 16de en

17de eeuw. Spreker: Dr. C. A.

Crommelin. I. Galilei Galileo.

7.45. Politieberichten.

8.00. Tijdslein van de AVRO-

Klok.

8.01—8.30. AVRO.-Boekenhalf-

uurtje. Dr. Goedewaagen over De

aesthetische ontwikkeling van Dr.

Pit.

8.30. Concert door het Omroep-

orkest, onder leiding van Nico

Treep.

9.30—10.00. Declamatie door

Kommer Kleyn. „De Klompjes”

van Johan de Meester.

10.00. Persberichten van Vaz

Dias.

10.10. Voortz. van het concert.

Daarna: Dansmuziek door The

Ramblers, onder leiding van Theo

Uden Masman uit het Cabaret

La Gaîté, Amsterdam.

12.00. Sluiting.

Kalundborg, 1153 (Kopenh. 281 M.)

7.50—8.00. Ochtendgymnastiek.

11.20—11.30. Weerbericht.

12.20. Uurslag en klokkenspel

van het raadhuis.

12.20—2.20. Concert vanuit

Restaurant Wivel door het Strijk-

orkest o.l.v. K. Ingemann Palmhøj.

3.20—5.20. Concert door Otto

Fessel's Instrumentaal Ensemble,

m. m. v. Dagmar Samuel Hahn.

concertzangeres). Begeleiding: Fol-

mer lenzen.

5.20—5.50. Kinderuurtje.

6.00. Beursberichten.

6.10—6.40. Voordracht.

6.40—7.10. Duitse les.

7.10—7.20. Weerbericht.

7.20. Persberichten.

7.50—8.20. Voordracht.

8.20. Uurslag van het raadhuis.

8.20—9.20. Concert door het

Radio Harmonie Orkest o. l. v.

Lanny Gröndahl. Solist: Chr. Chris-

tiansen, cornet

9.20—9.35. Moderne dialogen.

Familien Hansen, blijspel van Jens

Locher.

9.35—9.55. Deense romancen

van P. E. Lange Müller.

Daarna persberichten.

10.10—11.20. Concert door het

Radio-Orkest.

Königswusterhausen, 1250 M.

6.10—12.05. Lezingen.

12.50—1.15. Gramofoonmuziek.

1.15—1.50. Lezingen.

2.20—2.50. Gramofoonmuziek.

2.50—5.20. Lezingen.

5.20—6.20. Concert uit Leipzig.

6.20—8.20. Lezingen.

8.20. Concert door het Staats-

Domkoor K. Branzell, alt; Prof.

W. Fischer, orgel.

Daarna: Berichten.

Langenberg, 473 M.

7.05. Lichaamsoefeningen.

7.30. Weerbericht.

7.35—8.15. Gramofoonmuziek.

8.20—9.20. Concert vanuit Bad Salzuflen, uitgevoerd door het Stedel. Orkest van Hildesheim, o. l. v. Reichert.

10.35—11.30. Gramofoonmuziek.

10.50—11.00. Nieuwsberichten.

11.35—12.15. Uitzending voor

scholen.

12.30. Gramofoonmuziek.

1.10. Weerbericht.

1.15. Tijdslein van Nauen en

nieuwsberichten.

1.25—2.50. Concert o. l. van

Eysoldt.

2.50. Reclame.

3.20—3.50. Kinderuurtje.

Daarna: Financiële berichten.

4.20—4.50. Boekbespreking

door Reinhold von Walter.

5.05—5.50. Uitzending voor

scholen.

5.55—6.50. Concert, met mede-

werking van Kathe Esche, sopraan;

Heinz Breiden, fluit; Willi Water-

mann, piano.

6.50—7.10. Dr. Arnold Hahn:

Einfluss des Klimas auf Körper

und Geist.

Daarna: Nieuws- en financiële

berichten, weer- en sportberichten.

7.35—8.00. Generaldir. Priv.

doc. Dr. Esch: Deutschlands Stel-

lung im Weltverkehr.

8.00—8.20. Boekbespreking

door Dr. Hans Stein.

8.20—8.50. Dr. Peter Bach

zingt liederen bij de luit.

8.50. Concert door het Dort-

munder Kammer-Orkest, o. l. van

Paul van Kempen. Solist: Walter

Beier, viool.

Daarna: Nieuws- en sportber.,

reclame.

Londen 356 en Daventry 1553 M.

10.35. Morgenwijding.

10.50. (Alleen Dav.) Tijdslein

en weerbericht.

11.05—11.20. Recepten.

11.20. (Alleen Dav.) Gramo-

foonplaten.

12.20. Orgelconcert door Edgar

T. Cook.

1.20—2.20. Licht concert door

Alphonse du Clos en zijn Orkest

van Cecil Hotel.

2.20—2.45. (Alleen Dav.) Proef-

berduitzending.

5.20. Kinderuurtje door Fred

Kitchen en zijn orkest van Brixton

Astoria. Will Paattman, orgel.

5.35. Kinderuurtje.

6.20. Muzikaal intermezzo.

6.35. Tijdslein, weerbericht en

nieuwsberichten.

6.50. Muzikaal intermezzo.

7.05. ed grondslagen der Mu-

ziek Muziek van Bach, gespeeld

door Edgar Bainton, piano.

7.20. Causerie.

7.35. Muzikaal intermezzo.

7.45. Mr. G. L. de Vere: More

about America (III). The Middle

West.

8.05. Bob en Muriel, Entertain-

ers aan de piano.

8.20. Promenade-concert door

Sir Henry Wood en zijn Symphi-

Orkest. Tatiana Makushina, sopr.

Roy Henderson, bariton, Marie

Hall, viool. Tschaikovski-concert.

10.00. Weerbericht, nieuwsber-

ichten, plaatselijk nieuws. (Alleen

Dav.) Scheensberichten.

10.20. Professor J. Arth. Thom-

son: Bird Migrations.

10.35. Dansmuziek door Ber-

tini's Dance Band, uitgezonden uit Tower Ballroom, Blackpool.

11.23—12.20. Teddy Brown en

zijn Band.

Motala, 1348 M.

7.35—8.05. Ochtendgymnastiek-

onderricht.

3.05—3.30. Uitzending voor

scholen: Engelsche taalles.

5.20. Concert van Gramofoon-

platen.

6.20. Kinderuurtje.

6.50. Licht concert uit Restau-

rant Riche.

7.30. Landb. causerie.

7.50. Causerie.

8.20. Concert door Militair

Orkest.

9.20. Causerie.

9.35. Nieuwsberichten en weer-

bericht.

10.00. Litteraire voordracht.

10.30. Zweedsche Orgelkompo-

sities.

11.05. Sluiting.

Stuttgart, 360 M.

4.35. Concert. Zie Frankfurt.

6.20. Tijdslein, weer- en land-

bouwberichten.

8.65. Tijdslein, weerbericht.

8.20. Russische Aria's en Lie-

deren. Het Philharmonisch Orkest

van Stuttgart o. l. v. Emil Kahn.

Solisten: Alexander Alexandro-

witsch, tenor der voormalige Kei-

zerlijke Opera St. Petersburg, Boris

Borodin, bas. Aan den vleugel:

Willy Hahn.

9.55. Es geht dich an—Beelden

uit onzen tijd. Bewerkt door Ilse

Kammitzer en Ernst Stockinger.

10.50. Nieuwsberichten.

11.05. Uit Kassel: Vom Meer.

Het Radio-Orkest o. l. v. Eugen

Bodart. Intermezzo: Elmsfeuer am

Mast van W. Burggraaf.

Toulouse, 381 M.

2.05. Nieuwsberichten, etc.

6.20. Dansmuziek.

7.20. Causerie.

7.35. Gramofoonplaten.

8.05. Nieuwsberichten.

8.35. Financiële berichten, etc.

8.50. Spaansche liederen-conc.

9.05. Voolrecital.

9.20—10.35. Opera-fragmenten.

10.05. Orkestconcert.

10.20. Zang. In de pauze:

Landb. berichten.

Weenen, 517 M.

4.20. Concert door de kapel

Karl Haupt.

6.20. Prof. Dr. Walter Klein:

Ein Blick in Wagners Werkstatt.

6.50. Dir. Paul Wittling: Der

Landesasthof.

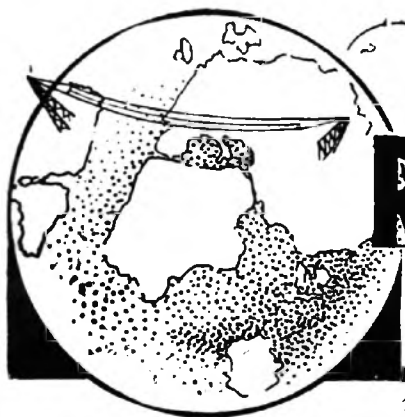
7.20. Voordracht over de Vis-

scheprij door Ober Reg.Rat Dr. H.

Maier.

7.50. Hofra Univ. Prof. Dr. H.

Tietze: Gefalschte und verfälschte

RADIO WERELD

Weekblad voor Nederlandsche
Radio-Amateurs en Luisteraars

12 SEPTEMBER 1929

No. 37

ZESDE JAARGANG

<p>ABONNEMENT NEDERLAND f 7.50 PER JAAR f 4.— PER ½ JAAR BUITENLAND EN N.O.-INDIË: f 12.— PER JAAR LOSSE NUMMERS f 0.25 (IN BELGIË Frs. 4.—)</p>	<p>REDACTIE: N.Z. VOORBURGWAL 250, AMSTERDAM (C.) TELEFOON 37121</p>	<p>ADMINISTRATIE: ENGERS & FABER N.Z. Voorburgwal 250, AMSTERDAM (C) TELEFOON 37121 - GIRONUMMER 41280 Abonnementen kunnen op elk tijdstip ingaan, doch eindigen op 30 Juni of 31 December. Zonder opzegging, vóór een dezer data, worden zij stilzwijgend verlengd</p>
<p>ALLE RECHTEN OP DEN INHOUD WORDEN VOORBEHOUDEN — NADruk VERBODEN</p>		

STANDLIJST 4e I.R.T.A.

Internationale
Radio
Tentoonstelling
Amsterdam

Gebouw Bellevue,
17—26 September

N.V. EXIMA,	Leidschestraat 29	Amsterdam
G. FELLINGA,	Corn. Trooststraat 25	Amsterdam
N.V. GANS RADIO,		Nijkerk
A. LUDERT,	Groote Koppel 1	Amersfoort
P. GEERVLIET,	Oude Spiegelstraat 3	Amsterdam
KUNSTZAAL EDISON,	Willem de Zwijgerlaan 93	den Haag
T. B. HOOGHOUTD,	Spuistraat 34	Amsterdam
N.V. WECO,	Lijnbaansgracht 8—10	Amsterdam
BATTERIJEN FABRIEK ELFA,	Valkenburgerstraat 5—7	Amsterdam
N.V. TRANSFORMER WORKS,	Nieuwe Uilenburgerstraat 40	Amsterdam
BIEDERMANN & CO,	N. Z. Voorburgwal 274	Amsterdam
N.V. TEVA RADIO,	Prinsengracht 336—338	Amsterdam
HANDEL MIJ. DÉTHA,	Damrak 62a	Amsterdam
HANDELSVER. V/H ENGLANDER & Co.	Singel 295	Amsterdam
A. A. POSTHUMUS,	Vondellaan 15—17	Baarn
N.V. NIJKERK'S RADIO,	Leidschegracht 96	Amsterdam
A.R.I.M.,	Nassau Ouwkerkstraat 3	den Haag
E. A. LOEB,	Noordeinde 181	den Haag
JANSSE & Co.,	Keizersgracht 243	Amsterdam
GLOEIL. FABR. SPLENDOR		Amsterdam
N.V. V/H GEBR. PETERS,	Prinsengracht 222	Nijmegen
ELECTRO-UNION,	Singel 28	Amsterdam
A. HELFFER,	Leidschegracht 21	Amsterdam
A. VAN LEEUWEN,	Singel 395	Amsterdam
TECHN. BUR. BALLEGOOVEN,	Lod. Boisotstraat 2	Amsterdam
N.V. HANDEL MIJ. S. J. VOS,	Oude Waal 18	Amsterdam
CENTRAAL RADIO HUIS,	Rokin 70	Amsterdam
N.V. RENATA,		Oisterwijk
BREEDVELD & SCHRÖDER	Prinsengracht 522—524	Amsterdam
C. H. SPEYER,	Hemonystraat 27	Amsterdam
TECHN. BUR. V/H NIERSTRASZ,	Plantage Middenlaan 62	Amsterdam
LEGUIT & Zn.,		Krommenie
K.R.O.		
N.C.R.V.		
V.P.R.O.		
V.A.R.A.		

DE VIERDE I.R.T.A.

Dinsdagmiddag zal de Vierde Internationale Radio Tentoonstelling haar poorten voor het publiek openen.

De openstelling voor het publiek zal geschieden om twee uur en zal voorafgegaan worden door de officiële openingsplechtigheden, die om één uur zullen plaats vinden. Aangezien de opening van de I.R.T.A. dit maal valt op den roemruchtigen derden Dinsdag in September, was het den minister van Waterstaat niet mogelijk persoonlijk deze expositie te openen. De vierde I.R.T.A. zal namens den directeur-generaal van het hoofdbestuur van P.T.T. geopend worden door den heer P. A. Enserink. Van 1 tot 2 zal de openingsplechtigheid door den zender van den N.D.O. worden uitgezonden.

Het eerecomité van deze tentoonstelling bestaat uit de heeren:

HENRI POLAK, Laren, Lid der Eerste Kamer.

TH. M. KETELAAR, Wethouder van Amsterdam.

Ir. G. C. SNIJDERS, Directeur Gem.-Telefoon, Amsterdam.

Dr. W. LULOFS, Directeur Gem. Electr. Werken, Amsterdam.

HENRI TER HALL, Rijswijk.

Mr. S. ZADOKS, Advocaat en Procureur, Amsterdam.

Mr. A. VAN DER DEURE, Voorzitter N. Chr. Radio-Ver.

Pastoor PERQUIN, Voorzitter Kath. Radio-Omroep.

H. RUD. DU MOSCH, Onder-Voorzitter Kamer v. Koophandel.

Ir. MAX POLAK, Den Haag.

A. VAN SANTEN, Voorzitter Ned. Bond v. Radiohandelaren.

T. B. HOOGHOUTD, Secretaris Ned. Bond v. Radiohandelaren.

A. LUDERT, Penningmeester Ned. Bond v. Radiohandelaren.

De vierde Internationale Radio-Tentoonstelling, die van 17 tot en met 26 September onder directie van den heer H. S. Engers in gebouw Bellevue te Amsterdam gehouden zal worden, blijkt meer en meer een évènement voor den Hollandschen handel en het Hollandsche amateurisme te worden. De voornaamste binnen- en buitenlandsche fabrieken zullen hun nieuwste producten exposeeren, waaronder, vooral wat het buitenland betreft, artikelen zijn, die te Amsterdam voor het eerst aan het publiek getoond worden. Ook de Duitsche industrie, die voor de Duitsche Radio-tentoonstelling niet tijdig genoeg haar nieuwe apparaten en luidsprekers gereed kon hebben, zal hier ruimschoots vertegenwoordigd zijn. Naast de verschillende interessante inzendingen zal aan deze tentoonstelling tevens een serie attracties verbonden zijn, die op de buitenlandsche tentoonstellingen steeds duizenden belangstellenden trokken. In de allereerste plaats zal op de I.R.T.A. een modelstudio van den N.D.O. permanent in bedrijf zijn

en vandaar uit zullen alle uitzendingen van den K.R.O., de N.C.R.V. en V.P.R.O. gedurende deze tentoonstelling gebroadcast worden. Dank zij een glazen wand zal het publiek in de gelegenheid zijn de uitzending en de optredende sprekers en musici voor de microfoon waar te nemen, terwijl eveneens de bediening van versterker en modulatie-inrichting in het tentoonstellingsgebouw plaats vindt.

Daarnaast zal iederen dag demonstraties plaats vinden met den mechanischen mensch M. M., een creatie van den heer P. Geervliet, die niet alleen volkomen beweegbaar, maar bovendien in staat is met de bezoekers een gesprek te voeren en op verschillende vragen antwoord kan geven. Een dergelijke geperfectioneerde mechanische mensch is geheel nieuw en ook verschillende buitenlandsche technici hebben voor deze constructie reeds zeer groote belangstelling aan den dag gelegd. Het ligt in de bedoeling den mechanischen mensch tijdens de openingsplechtigheid eveneens een welkomstrede te laten uitspreken.

CURSUS RADIOTECHNIEK

OPLEIDING VOOR DE EXAMENS VAN DEN BOND VAN RADIOHANDELAREN
AANVANG NIEUWE CURSUS EIND SEPTEMBER

Aanmelding en inlichtingen bij: Ir. J. T. A. STUBBE, VOSSIUSSTAAT 46
Secr. Dr. H. H. BUZEMAN, TELEFOON 24167, C. SCHUYTSTRAAT 47hs.

RADIO - „GOUDAL” - ELECTRA

ALB. CUYPSTRAAT 93 b.d. Ferd. Bolstraat, AMSTERDAM, Tel. 28982

WEES NIET BESLUITeloos!!

't Beste adres voor 1e klas radio-apparaten is „GOUDAL”
Alle bekende merken Radio-Onderdeelen in voorraad
LEWCOS, UTILITY, PILOT, F.A.R. FERRIX, N.S.F. enz.
tegen scherp concurrerende prijzen

Vraagt ons schriftelijk gegar. „GOUDAL” Plaatstroom-apparaat
Rembourszendingen door het geheele land
LEVERINGEN OOK AAN DEN HANDEL

KORTE GOLF-AMATEURISME

door ROO5

NU de eerste examens voor het verkrijgen van een amateurzendvergunning zijn afgenomen, is men in staat om eenigermate een oordeel te vellen over dit examen en laat ik dan maar direct beginnen met te vermelden, dat het hen, die voor de gezamenlijke Nederlandsche zendende amateurs in deze het spit hebben afgebeten, werkelijk is meegevallen. Dit zal voor velen, die tot nu toe met een benauwd hart tegen het examen hebben opgezien, wel een geruststelling zijn. Alle geëxamineerden zijn het er over eens, dat de Haagsche examinatoren alles in het werk stellen om hun „slachtoffer” op zijn gemak te brengen. Nemen we allereerst de seinproef die bestaat uit vijf minuten opnemen en vijf minuten seinen met een minimum snelheid van 8 woorden per minuut. Nu weten we allemaal, dat vooral bij het opnemen, men er in het begin wel eens even uit kan zijn, daar hier ook examenvrees een klein beetje mee gaat spreken. Geen nood echter. Heeft u te veel fouten gemaakt, dan moogt u het nog eens over doen en aangezien u er dan al een beetje ingekomen bent, zult u ongetwijfeld beneden het toegestane aantal fouten blijven. Iets luchtiger wordt over het algemeen de seinproef opgenomen, doch hier moet toch niet al te luchtig over gedacht worden. Men moet toch zeker een zeer goed leesbaar schrift op de band doen verschijnen en niet de eene keer een streep van bijv. 2 m.M. en daarna weer eens een van 4 m.M. enz.

Wat men te seinen en op te nemen krijgt is leesbare Hollandsche tekst met leestekens. Er zit dus zinsverband in en men behoeft niet bang te zijn, dat er code geseind wordt, maar wat de zaak weer eenigszins vager maakte, was de vermelding leestekens. Immers er zijn zooveel tekens. Om maar even te vermelden, de haakjes (), de aanhalings-tekens, de onderstreping, een koppelteken, een apostrophe, enz. Juist allemaal van die lastige dingen, waar de meeste amateurs last mee hebben, omdat wij ze nu eenmaal niet gebruiken. Het gehouden examen heeft uitgewezen, dat met tekens speciaal bedoeld worden de normale gewone tekens, als een komma, een punt, een puntkomma, een uitroep- teken

of een vraagteken. Ook Fransche en of Duitsche o of u komen niet voor. Immers het is Hollandsche tekst en daar komen ze niet in voor. Uit dit alles blijkt dus wel, dat aan dit onderdeel van het examen heusch geen onoverkomelijke moeilijkheden zijn verbonden.

Nu gaan er toch van verschillende zijden vragen op of het niet mogelijk is om voor amateurs, die zich enkel en alleen ten doel stellen met telefonie te werken, geen vrijstelling van de seinproef te verkrijgen. Oogenschijnlijk is hier natuurlijk wel wat voor te zeggen. Men laat hem een verklaring teekenen, dat hij geen gebruik van een sleutel zal maken en uitsluitend telefonieproeven zal doen en de zaak is in orde. Dat men echter het seinen en opnemen verplichtend heeft gesteld heeft een andere reden, waardoor ook de telefonie-enthousiasten bekend moeten zijn met strepen en punten schrift. Al passen we namelijk nog zoo goed op, dan kan het met onze uiterst smalle toegewezen handen ook den besten wel eens overkomen, dat hij buiten den band springt en hierdoor gevaar loopt een officieel station te storen. En in dergelijke gevallen moet men in staat zijn een hierop betrekking hebbende waarschuwing te kunnen ontvangen. De seineisch heeft dus wel degelijk waarde van bestaan. En laat ik er dit nog bijvoegen. De amateur, die oorspronkelijk uitsluitend telefonie-beoefenaar was, zal, zoodra hij eenmaal het seinen goed onder de knie heeft, de telefonie al spoedig op de tweede plaats zetten en voornamelijk de sleutel gaan hanteeren. Die ondervinding deed ik in mijn omgeving al herhaaldelijk op.

Ook de theorie, die er gevraagd wordt, is niet direct aan de zware kant. Zeker wanneer we de eischen zoo een voor een eens aandachtig bestudeeren, en er eens bij gaan zitten nadenken, dan komt men onwillekeurig tot de vraag „Maar waar is nu de grens”. Even als ikzelf in het begin, heeft men dan een kleinigheid over het hoofd gezien, en dat is het woordje „beginselen”. Zonder dat zou het er geloof ik leelijk met ons zendexamen uitzien, maar dat woordje beginselen is al een kleine geruststelling en een nog grotere geruststelling is de wetenschap, dat onze collega's, die ons het examen

afnemen, zich ook werkelijk hieraan houden, niet te diep op de stof ingaan en het gesprek heel amicaal over gewone dingen weten gaande te houden. Ik heb hiervan het idee gekregen dat men den candidaat laat vertellen, wat hij weet, in tegenstelling met vele andere examens, waar men zijn best dikwijls doet om den candidaat juist die dingen te vragen, die hij niet weet.

Ik hoop dat deze mededeelingen er het hunne toe bij zullen dragen om bij velen de angst voor het examen wat weg te nemen. En dan heb ik hier niet zoozeer op het oog de amateurs in de groote steden, die hun plaatselijke afdeling met de daaraan verbonden cursussen en bijeenkomsten hebben, waar zij zich kunnen bekwamen, maar speciaal de geïsoleerde amateurs, die overal verspreid zitten en als het ware geheel op zichzelf zijn aangewezen. Zij zijn in zeer vele gevallen de menschen van de practijk, die heusch geen domme dingen met hun zender zullen uithalen en door de practijk ervaring hebben gekregen, maar die tegenover de vele technische uitdrukkingen een weinig vreemd en huiverig staan. Laten ook zij zich niet bevreesd maken. Wanneer U de zaak maar met Uw eigen woorden duidelijk kunt maken zonder geleerde vreemde woorden, dan is het al voldoende.

* * *

Nu dus zeer spoedig de eerste amateurs met vergunning zullen werken, zullen zich ongetwijfeld weer nieuwe moeilijkheden voordoen. Voor zoover mij bekend, is in de te verlenen vergunning geen beperkende bepaling opgenomen, voor wat betreft de tijden, waarop mag worden gezonden. Dit komt dus hierop neer, dat men practisch op elk uur van den dag mag werken. Echter is wel in de vergunning opgenomen, dat men zijn burens, geen storing mag veroorzaken. Is dit wel het geval, dan moet men hier ten spoedigste in voorzien of anders werken buiten den omroepuren. Nu zullen de buitenwonende amateurs zoo spoedig geen last hebben, dat zij hun buurman storen, omdat in de meeste gevallen de afstand groot genoeg is, zoodat van last geen sprake kan zijn. In de steden is het echter

SPLENDOR SUPER SERIE

VH 300

Prijs: f. 8.50

V 1508
f. 4.00

V 62
f. 4.75

EEN OPENBARING
DOOR ZUIVERHEID VAN TOON

SPLENDOR RADIO

N.V. SPLENDOR GLOEILAMPENFABRIEKEN - NIJMEGEN

Bezoekt onze Stands 31 en 32 op de „I.R.T.A.” Amsterdam

een ander geval. Hier is het bijna regel geworden, dat men aan alle kanten omringd is door omroepantennes, de een al fraaier dan de ander. Is dit eenmaal zoo, ja dan is er voor den betrokken amateur niet veel aan te veranderen en zal hij alles in het werk moeten stellen om zoo geruischloos mogelijk te werken of anders uitsluitend na de omroepuren. Maar er kunnen zich nog andere gevallen voordoen, waarvan ik er toevallig dezer dagen in mijn naaste omgeving één meemaakte. Een amateur had zijn zendantenne zoodanig gespannen, dat deze ten opzichte der omringende antennes heel aardig vrij was. De afstand was zoodanig, dat van storing niet veel te merken viel. Totdat hij op een goeden dag tot de ontdekking kwam, dat iemand, die eenige huizen verder woonde, tijdens zijn afwezigheid een antenne had gespannen, welke zijn eigen zendantenne kruiste en wat het ergste was, er slechts 20 c.M. boven gespannen was. Ik behoef U wel niet te vertellen, dat in een dergelijk geval door dien man storing moet worden ondervonden. Nu doet zich dus de vraag voor, moet die amateur nu maar ophouden met werken, enkel en alleen, omdat

een buurman het in zijn hoofd krijgt zijn antenne er vlak bovenop te leggen. En wanneer die buurman dan een klacht indient, hoe zullen de autoriteiten dan een dergelijk geval behandelen? Ik vermoed dat zij in dit geval wel aan de zijde van den amateur zullen staan en den omroep luisteraar zullen adviseeren om zijn antenne te verplaatsen.

De eenvoudigste methode zal echter zijn om in een dergelijk geval zich met den omroepuisteraar in verbinding te stellen, hem wijzen op de moeilijkheden, welke er uit kunnen ontstaan en op deze wijze de zaak in het reine te brengen. Immers nu wij vergunning hebben kunnen we frank en vrij voor den dag komen en behoeven we ons niet meer te verbergen. We krijgen nu een geheel andere verhouding en niet het minst zal dit van invloed zijn op de gewone omroepuisteraar. Deze toch, zal zich in de meeste gevallen beschouwen als de personen, die behoort tot het leger, dat de oudste rechten heeft en aanvankelijk niets dulden van de amateurs, die tot op heden toe steeds de schuld kregen, wanneer buurmans onselectief toestel door het Kurhausconcert diverse seintjes ten gehore

THE A. B. C. RADIO

SINGEL 400 — AMSTERDAM

**Complete Radio-Installaties
Speciaal adres voor Amateurs
Radio-Onderdeelen en Gereedschappen**

bracht. Maar zij vergeten, dat het de amateur was, die er veel toe heeft bijgedragen om de radio te maken, wat zij heden ten dage is.

Laten de amateurs daarom straks beginnen met gemoedelijkheid. Komt er op een goeden avond eens een buurman klagen over storing, welke hoofdzakelijk te wijten is aan het feit, dat zijn toestel niet voldoende selectief is, stop dan even met zenden voor dien avond. Ga eens een praatje met hem maken, wijs hem de middelen om zijn toestel te verbeteren en U zult er beiden door gebaat zijn. Toont ge U echter onmiddellijk de meerdere, die van toegeven niets wil weten, dan zijn spoedig de onaangenaamheden niet van de lucht. Laat dus de kennismaking met de zendende amateur een aangename zijn. De Hollandsche amateur heeft een reputatie op te houden, vergeet dit niet.

Comfortable voedingsapparaten

BIJ een goed toestel behoort een goed plaat- en gloeistroomapparaat. Door het gebruik van een Comfortable voedingsapparaat vervangt U Uw accu en anodebatterij en is een zuivere en rustige ontvangst verzekerd. Bovendien worden deze apparaten ook zonder lampen vervaardigd, hetgeen op de slijtage een aanmerkelijke besparing geeft.

Bezoekt daarom Stand 45 van de I.R.T.A.

Technisch Bureau L. VAN BALLEGOOYEN
AMSTERDAM TELEFOON 82696

Sensationele ommekeer op het gebied van electro-dynamische Luidsprekers!

ACUSTON brengt iets nieuws!

Vanaf 18 September leveren wij een ACUSTON
ELECTRO-DYNAMISCHE LUIDSPREKER voor f30.-
Hierbij is geen Transformator noodig!

Nieuwe modellen te zien op onzen stand op de I.R.T.A.

Wij geven gratis het nieuwe bouwschema der LOTUS SUPER W3 op de tentoonstelling uit!

TELEVISIE NIEUWS

DOOR M. W. H. DE GORTER

Televisie in Duitsland.

DE „Baird Television Development Company" heeft een Televisie-Maatschappij opgericht in Duitsland, in samenwerking met de magnetenfabriek Bosch, de optische firma Zeiss en de Loewe Radio Maatschappij.

Deze maatschappij exposeert op de groote Deutsche Radio-Tentoonstelling onder de auspiciën van de Deutsche Posterijen, welke uitzendingen geeft, waarbij gebruik gemaakt wordt van een ronde schijf met 30 gaten, welke als standaard schijf in Duitsland is aangenomen. De uitzendingen betreffen films, doch het is niet uitgesloten dat ook werkelijke televisie-uitzendingen zullen plaats vinden. Het is kenmerkend, dat door de Deutsche Posterijen de schijf van Baird met de 30 gaten als standaard is aangenomen. In Amerika wordt door Jenkins en verschillende andere onderzoekers op dit gebied gebruik gemaakt van schijven met 48 gaten. De General Electric Company maakt gebruik van schijven met 24 gaten, terwijl de Radio Corporation van plan is om een machine met 60 gaten aan den markt te brengen. De Baird Television Company of America gebruikt echter weer de schijf met 30 gaten, evenals in Engeland. Het heeft er thans veel van weg, of de schijf van Baird met de 30 gaten standaard zal worden voor de geheele wereld. Typisch is dat bij het naslaan van oude tijdschriften op dit gebied, waarin afbeeldingen zijn opgenomen van televisie-uitzendingen, men duidelijk kan waarnemen, dat reeds toen door Baird gebruik werd gemaakt van hetzelfde aantal gaten.

Tele Talkies.

Een der eerste schreden op de lange en moeilijke weg naar ware televisie was het overbrengen van transparante beelden, hetwelk spoedig gevolgd werd door het uitzenden van bewegende transparante beelden, dus zooals een film. Al spoedig bleek echter dat 't enkel en alleen uitzenden van films zonder begeleiding van geluid slechts weinig waarde voor de practijk had. Stel u voor dat u naar een bioscoop gaat en u hoort daar 'n film zonder de begeleidende muziek. De film verliest

hierdoor meer dan 50 % van haar aantrekkelijkheid. Om dus het uitzenden van films voldoende interessant te maken, was het noodig dat ook de stem van de spelers ter zelfder tijd hoorbaar werd gemaakt en dit is thans het geval met de laatste uitvinding van dezen tijd, de sprekende film.

Tijdens zijn experimenten op televisiegebied kwam ook Baird terecht bij het uitzenden van transparanten en films. Daar hij zich echter ten doel stelde het vraagstuk der echte televisie op te lossen, beschouwde hij de filmuitzendingen aanvankelijk als minderwaardig en van niet voldoende belang om er langer bij stil te staan. Hij zette zijn onderzoekingen dus in een andere richting voort. Anders dachten er echter eenige andere onderzoekers over en het was vooral de Amerikaan Jenkins, die er wel wat in zag en die zich ten doel stelde dit onderdeel van het televisie vraagstuk verder te perfectioneeren, waarin hij dan ook tamelijk geslaagd is. Ook de onderzoekingen van den Duitscher von Mihalay bewogen zich voornamelijk op dit terrein.

Bij de echte televisie is tot op heden het gezichtsveld in hoofdzaak bepaald tot het uitzenden van twee of in gunstige gevallen hoofd en schouders van vier personen, welke op het scherm van den televisie-ontvanger verschijnen en wier stemgeluid gelijktijdig hoorbaar wordt gemaakt door een luidspreker.

Met de vervolmaking van de sprekende film is echter de kwestie van het uitzenden van films weer in het brandpunt der belangstelling gekomen, omdat men hier de kans had om een grooter gezichtsveld over te brengen en het begeleidende geluid mede aanwezig is. De tegenwoordige vorm van sprekende film is een gewone film, waarop terzijde zich een smalle strook bevindt, waarop het geluid is vastgelegd in den vorm van licht en schaduw. Ter zelfder tijd nu, dat de film door het projectie-apparaat gaat, schuift de geluidsstreep voorbij een smalle lichtstraal, welke straal via de in dichtheid geregeld varierende vakjes op een photo elektrische cel valt en hierin stroomingen opwekt, welke, na voldoende te zijn versterkt, via luidsprekers hoorbaar worden gemaakt en het gesproken woord gelijk-

tijdig weergeven met de verschijning der personen op het witte doek.

Bij gebruikmaking van de sprekende film voor de televisie heeft de zichtbare uitzending van de film geheel op de normale wijze plaats, dus met de scanning disc zoowel aan de zend als aan de ontvangzijde. De terzijde van de film loopende geluidsstreep passeert ook hier een lichtstraal welke er doorheen op een foto elektrische cel valt en de stroomingen hierin opgewekt, worden via een zender op de gewone manier uitgezonden, gelijktijdig met de beelden, doch op een andere golf lengte dan deze.

Hoewel men bij de uitzending van films natuurlijk iets verder kan gaan dan bij de uitzending van personen, moet men ook hierbij echter rekening houden met het feit, dat voor televisie slechts een frequentieband van 9 Kilocycles beschikbaar is gesteld, waardoor de detailrijkheid van het beeld sterk begrensd wordt. Men heeft echter goeden moed, dat met het voortschrijden der techniek ook hier spoedig een oplossing gevonden zal worden.

Het is wel typisch er in dit verband op te wijzen, dat de ontwikkelingsgang der televisie eenige overeenkomst vertoont met die van de gewone omroep. Aanvankelijk bestonden de uitzendingen in de aller-eerste dagen uit Gramofoonplaten. Ik noem slechts de pioniers Middelraad te IJmuiden en Idzerda te 's-Gravenhage. Gelijdelijk ging men er toen toe over om strijkjes voor de microfoon te brengen en kwamen gramofoonplaten zeer zelden meer voor en niet dan hoog noodig. Toen kwam echter de geweldige vooruitgang in het ten gehore brengen van gramofoonplaten langs electrischen weg. We kunnen hier gerust zeggen, dat de Nederlandsche omroep, wat betreft het uitzenden van gramofoonplaten boven alle andere omroepen staat, wat betreft de prachtige natuurgetrouwe weergave der platen. Technici der B.B.C. hebben hierover herhaaldelijk hun bewondering geuit. De concerten der omroeporkesten worden nu regelmatig afgewisseld door gramofoonuitzendingen en wanneer straks de televisie-uitzendingen meer ingang vinden, dan zullen daar de sprekende films dezelfde plaats innemen als de gramofoonplaten bij den omroep.

EEN KEUR VAN
 NIEUWE PRODUCTEN BRENGT
TRANSFORMA
 OP DE 4^E I.R.T.A.

TRANSFORMA EXPOSEERT IN STAND 16-17 EEN SERIE NIEUWE ARTIKELEN, DIE IN PRIJS EN KWALITEIT DE TRANSFORMA-REPUTATIE HOOG HOUDEN

EEN BEZOEK AAN DEZE EXPOSITIE ZAL IEDERE AMATEUR ENTHOUSIAST MAKEN VOOR HET TRANSFORMA FABRIKAAT!

N.U. Transformer Works *N. Uilenburgerstr. 40*
Telefoon 46440-43640
Filiaal: GRONINGEN, Tuinbouwstraat 160. **AMSTERDAM**

VERZUIMT NIET op de I.R.T.A.
STAND No. 46
 (in de hal) te bezoeken

Wij Exposeeren

daar met de zoo juist uitgekomen „McMICHAEL” 4-lamps draagbare kofferontvangers, met afgeschermd hoogfrequentlamp. Het geheel in een schitterende lederen suitcase.

„ERLA” Dynamische Luidsprekers met en zonder bekrachtiging. Buitengewone weergave. Zonder speciale versterking direct achter elk toestel aan te sluiten.

„DIEHL” Electriscbe Gramfoonmotoren, absoluut geruischloos. Zonder borstels. Product van de wereldbekende „Singer” fabrieken.

Vraagt tevens inlichtingen over de „TRIUMPHATOR” Luidspreker met toonkamers. Een geheel nieuw principe in luidsprekerbouw.

Generaal-Vertegenwoordiger:

N.V. Techn. Bur. v.h. Nierstrasz
 Plantage Middenlaan 62 — AMSTERDAM

Nooit zal een Radio-ontvanger, het mag nog zoo duur zijn, goed functioneeren, indien niet voorzien van

**Tungstram-
 Barium-Lampen**

Lange levensduur - Grootte emissie - Donker gloeiende Kathode - Product van een der oudste lampenfabrieken 5000 Arbeiders — 500 Ingenieurs en Beambten

EENIGE BEOORDEELINGEN:
 De resultaten met deze lampen zijn in overeenstemming met de gegevens, waardoor ze als drie-electroden-lampen van de meest moderne typen zijn gekenmerkt.

Op de aangegeven wijzen gebruikt, zal men er in vergelijking met andere lampen opvallende kwaliteit en geluidsterkte mede bereiken.

RADIO-EXPRES No. 25, dd. 21 JUNI 1929.

Ik ontvang de Tungstram-Barium-Lampen en kan niet nalaten de buitengewone prestatie van deze lampen te roemen.

EEN HANDELAAR, dd. 9 '7 '29.

Generaal-Vertegenwoordiger voor Holland:

N.V. Techn. Bureau v.h. NIERSTRASZ
 Plantage Middenlaan 62 — AMSTERDAM

RADIO als Muziekpromotor

DOOR MAX TAK

De invloed der Draadlooze op de hedendaagsche Muziekontwikkeling.

Dilettantisme of beroepsmusici.

Paedagogische werking en haar toekomst.

VIJF jaar geleden was de invloed van radio nihil. Musici, die destijds een vooraanstaande plaats innamen, beschouwden heel het toenmalig radio-gedoe als een „Spielerei”, interessant genoeg om er groote en kleine kinderen mee zoet te houden.

Het lijkt den outsider, die alleen door middel van zijn krant van alle moderne uitvindingen kennis neemt, alsof het tempo, waarin deze gedaan worden, zich zonder ophouden met zich zelf vermenigvuldigt. Wat de laatste jaren op het gebied van techniek gepresteerd werd, is zóó verbijsterend, zooveel en verscheiden, dat men het den leek moeilijk kwalijk nemen kan, wanneer hij niet up to date is.

Spielerei... in elke beteekenis van het woord, was het gemusiceer, waarmede vijf jaar geleden de luistervink gelukkig werd gemaakt. Hoe weinig in aantal waren de pioniers niet, die het komende voorvoelden, die in hun nimmer rustenden geest een toekomst hadden opgebouwd, zooals deze zich heden demonstreert.

De musici van naam trokken hun klasiëken neus op voor al wat met radio verband hield. Wanneer toen iemand voorspeld zou hebben, dat de beste vocale en instrumentale krachten, die er zijn, zich eens zouden bereid verklaren, voor radio-doeleinden op te treden, hij zou wel niet voor gek, maar toch zeker wel voor min of meer onschadelijk-ontoerekenbaar verklaard zijn.

Ik bedoel met deze krachten in de laatste plaats orkest-musici, omdat dezen bij radio-orkesten een positie innemen, financieel min of meer gelijk aan die, waarin zij vroeger werkzaam waren.

De toestand was in het kort gereleveerd de volgende: de solisten van naam stonden vrijwel allen afwijzend tegenover het radio-wonder, waarvan de beteekenis veelal niet begrepen werd door hen, die later er ten eerste bij betrokken zouden worden. De orkest-musici (hoe klein van

omvang waren de bestaande ensembles niet, hoe onverzorgd hun speeltrant) zagen in radio niets anders dan een zooveelste middel om er wat aan te verdienen. De salarissen, die er betaald werden, bleken in elk geval niet lager dan die, waarmede muziek-werkzaamheden werden gehonoreerd, wanneer er geen microfoon in de onmiddellijke nabijheid hing.

Speciaal interesseerden zich voor radio dezelfde lieden, die zich op den voorgrond dringen, wanneer er ter gelegenheid van een of andere nationale ramp een weldadigheidsvoorstelling georganiseerd wordt.

In hoeverre Salomo's woorden, op de ijdelheid betrekking hebbende, hierop toepasselijk zijn, kan beter buiten beschouwing blijven. Het dilettantisme profiteert altijd, wanneer de beroepsmusicus te lauw is of diens activiteit verslapt.

Wat de uitgevoerde muziek betreft, was deze geen haar beter of minder, dan die, welke in café's en soortgelijke inrichtingen ten gehore werd gebracht.

Het repertoire bevatte het karakter van die typische afgezaagdheid, welke even schadeloos als onnoozel aan deed.

Men achtte de muziekbeoefening eerder benadeeld dan bevoordeeld door de radiotechniek, die feitelijk ternauwernood haar infantiëel stadium gepasseerd was.

* * *

Vijf jaar later:

c

In de radio-studio's der groote stations spelen orkesten, die gewoonlijk van uitnemende hoedanigheid zijn. Dat aan elken wensch op dit gebied nog geen gehoor gegeven kan worden, spreekt van zelf. Dat er intensief gewerkt wordt, ten einde de best mogelijke resultaten te bereiken, weet een ieder, die wel eens in aanraking is gekomen met het interne

studio-leven. Er ontwikkelt zich langzamerhand een muziekoonstellatie, welke in staat stelt, uit de beste musici, welke te krijgen zijn, een keuze te doen. De mechanische muziek bedreigt talloos velen, die in bioscopen en café-concerts hun brood verdienen. Hun toekomst is veel minder safe geworden, dan ooit het geval was. Men weet het in binnen- en buitenland: er is een groot aantal musici, wier bestaan wankel wordt. De radio-orkesten bieden den goeden musicus een bestaanszekerheid, die haar degelijkheid reeds bewees. De musici, die een vijftal jaren geleden deel uitmaakten van de radio-orkesten, zijn grootendeels, voorzooverre de omstandigheden dit noodzakelijk maakten, vervangen door betere. Er heeft een verplaatsing van eminente krachten plaats. De middelmatige musicus komt in het gedrang — zijn toekomst lijkt al heel somber.

De groote solisten hebben in de radio hét publiciteitsmiddel bij uitnemendheid gezien. Kunst en materie — meer dan ooit zijn in onzen tijd beide elementen met elkaar gediend. Het zijn de materiële belangen van den kunstenaar, die den steun der publiciteit behoeven. Radio is hét publiciteitsmiddel. Het heeft roem verkondigd van kunstenaars, die in een door hen nimmer bezocht land door uitgezonden grammofoonplaten in hooge mate populair werden. Men heeft ze ook zelf willen hooren: de groote hedendaagsche solist voelt zich voor de microfoon thuis

NIEUWE GRAMOFONPLATEN

Universal

Ejn Komaicho.
Kiddusj.

Gezongen door den Opperrabijn S. Kupfer met koor en harmonium.
U 3006.

Deze Universal-Opnamen behooren tot de mooiste Joodsche enregistraties welke ooit gemaakt zijn. Vooral het Kiddusj-gebed wordt door den tot dusverre onbekenden, genialen zanger Kupfer onovertrefbaar voorgedragen. Kupfer heeft een zeldzaam mooi, aangrijpend geluid, dat niet alleen in het hooge register, maar ook in de lage tonen prachtig klinkt. Ejn Komaicho wordt eveneens grandioos gezongen. De Universal-plaat sinds kort in den handel gebracht, is bijzonder mooi van toon. Natuurlijk geschiedt de opname electro-dynamisch en staat deze technisch op een hoog peil. Welke Joodschen zanger men ook gehoord moge hebben, Kupfer lijkt ons in het genie der Joodsche kerkmuziek ternauwernood overtreffbaar. Zij die zich op dit gebied van iets heel goeds wil-

len verzekeren, dienen in het bezit van deze opnamen te zijn, te meer waar de voorgedragen liederen tot de meest aangrijpende van de Joodsche kerkmuziek behooren.

Universal

Achejnu kol beiss jisroeil.

Gezongen door den Opperrabijn S. Kupfer.
U 2015.

De reeds beschreven hoedanigheden van den voorzanger Kupfer (welk een nonchalance bevat het etiket, door te vermelden, dat hij Opperrabijn zou zijn) culmineeren in deze plaat. In „Achejnu kol beiss jisroeil" geeft Kupfer het beste van zich zelf. Men kan zich geen gaver, beter gezongen synagogaal gezang voorstellen.

Universal heeft een daad verricht, dor dit groote talent voor hare opnamen te engegeeren.

Parlophon

a. Die Wachtparade kommt.

b. In Treue fest.

Koninklijke Militaire Kapel (onder leiding van den Ien Luitenant Dir. C. L. Boer).
P. 51018.

Louis Boer en zijn trouwe mannen hebben een heel goed werk verricht, door voor Parlophon diverse opnamen te spelen. Wij zijn reeds diverse malen in de gelegenheid geweest op de bijzondere hoedanigheden van het Haagsch Militair Orkest (onder leiding van Boer staande) de aandacht te vestigen. Pakt de marsch „In Treue fest" reeds bij de eerste paar maten, het oude Salonstück „Die Wachtparade kommt" roept oude, goede herinneringen wakker.

Boer speelt deze muziek met verve en gevoel voor rythme. Het is verheugend dat Parlophon zooveel werk van de technische afwerking maakte. Er zijn met Boer's orkest uitstekende resultaten bereikt, die doen hopen dat hij voor de microfoon zal blijven spelen.

Vervolg van pag. 685

als op het podium der concertzaal. En waren de gevraagde honoraria niet zoo buitensporig hoog, meer dan heden geschiedt, zouden celebriteten in de radio-studio's hun kunst geven.

De gramfoon... Hoe lang, hoe kort is het geleden, dat de gramfoonindustrie in radio haar heftigste concurrente zag, terwijl na luttelen tijd bleek, dat juist de radio de gramfoon-industrie bevorderde?

Revellers, Tauber, Jack Smith, Paul Whiteman, Jack Hylton bijvoorbeeld, danken de ten onzent behaalde persoonlijke successen aan de machtige reclame, die de radio voor hun platen maakte. Deze artisten zijn celebriteten geworden door de gramfoon. En hun producten werden in de verfstrekkende betekenis van het woord, gemeengoed door de oneindige distributie per radio. Men heeft een dergelijke belangencombinatie nimmer vermoed. Zulk een ommekeer... in nóg geen vijf jaar.

Radio-Wereld bevatte menigmaal artikelen, waarin ik mijn meening gaf betreffende de propaganda, welke de radio voor de gramfoon-industrie maakt. Mogelijk mag ik het door mij ingenomen standpunt als bekend veronderstellen, den nadruk erop leggend, dat tot een bepaalde hoogte de gramfoonplaat (gebruikt voor uitzending) een ernstige con-

currente voor den musicus dreigt te worden. Want het zou al te kortzichtig zijn, de enorme waarde van de gramfoon, wat de bevrediging der muziekbehoeften van de uitzendstations betreft, te ontkennen. De groote en zeer goede orkesten, die voor de gramfoon spelen, brengen répertoire-werken der muziekliteratuur op nagenoeg volmaakte wijze ten gehore. De groote orkest-bezetting schenkt een illusie, die de werkelijkheid benadert. De muziek-beoefening wordt niet bedreigd door de radio. Integendeel: Radio propageert muziek. Nimmer was het muziek-enthousiasme algemeener. Of deze populariteit (in de goede betekenis) de muziek-zelve ten goede komt, is een moeilijk probleem, dat in bovenbedoeld verband in dit artikel onaangevoerd mag blijven.

Radio is de moderne muziek-promotor. Of hare activiteit vruchten zal afwerpen, welke de muziek als Kunst ten goede zullen komen, is een vraag, waarop alleen de toekomst antwoord vermag te geven. Verspreiding brengt gewoonlijk geen verinnerlijking met zich mede.

Zij, die in de radio-wereld een leidende, vooraanstaande positie bekleeden, hebben een verantwoordelijke taak te vervullen. Zij oefenen een grooten invloed uit, waarvan de resultaten nog niet te zien zijn. Als amusements-object heeft radio groote diensten bewezen. Maar dit

gebied is spoedig bewerkt, de elementen liggen onder veler bereik, de song spreekt gemakkelijker aan, dan aan normen van aesthetiek beantwoordende werken. Bevordert radio gemakzucht? Zijn er jongelieden, die geen instrumenten meer voor hun genoegen bestudeeren, omdat de radio uitnemende prestaties binnen de muren van het huis brengt? Het schijnt soms, alsof deze toestand aan het worden is. In dit geval is de propaganda voor de muziek een averechtsche. Alleen dán, wanneer radio het bestudeeren van de muziek bevordert, kan haar taak voor een van diepgaande interesse gelden.

Als amusementsobject is haar bestaans-wenschelijkheid aanvaard. Als promotor van goede muziek kan radio veel, heel veel doen. Volmaakt zal haar werking zijn, wanneer haar invloed ook in paedagogisch opzicht merkbaar wordt. Want dan helpt radio de muziek-beoefening, die sinds eeuwen een van de heilzaamste elementen der samenleving is. Alleen door dit doel na te streven, krijgt radio een betekenis, welke haar hoog verheft boven het uit den aard der zaak vervlakkend amusement. Al moge dit zijn nimmer falende bekoring bezitten.

Zij, die den paedagogischen invloed, die radio in zulk een sterke mate kan uitoefenen, bevorderen, toonen haar zending, waarmede onze eeuw begiftigd werd, volkomen te begrijpen.

ELECTRISCH OPGEWONDEN GRAMOFOON GRAMOFOON EN RADIO

Een constant toerental thans bereikbaar.

Wij zijn in de gelegenheid onze lezers een geslaagde oplossing te beschrijven van de moeilijkheid, welke zich voordoet bij elektrisch opgewonden gramofoons van de bestaande constructie, n.l. van het bezwaar, dat variaties van de netspanning of van de frequentie als direct gevolg hebben het niet op constante snelheid blijven van de gramofoonplaat.

Toen men de constructie van elektrische gramofoons ter hand nam, was de eenvoudigste manier van in beweging brengen van de draaischijf om deze direct te koppelen met een elektrisch motortje.

Kortstondige spannings- en frequentieschommelingen tot pl.m. 2 %, die in het algemeen voorkomen in het wisselstroomnet, waardoor de motor wordt gevoed, maken echter, dat de snelheid van den motor eveneens aan schommelingen onderhevig is, waarmede bij bovengenge-

noemde constructie variaties in de draaisnelheid van de plaat gepaard gaan.

Ook het aanbrengen van een rem in den vorm van een centrifugaalreguleur, zooals in elk met de hand opgewonden gramfoonwerk aanwezig is, bleek niet voldoende om de snelheid van de plaat praktisch onafhankelijk te doen zijn van bovenbedoelde schommelingen.

Snelheidsveranderingen nu van de plaat veroorzaken verschil in toonhoogte van het geproduceerde geluid, dus geluidsvervorming, en de fijne nuances van de tegenwoordig vrijwel volmaakte, elektrisch opgenomen platen komen daardoor niet tot haar recht.

Een oplossing van vorenomschreven storing is gevonden door tusschenschakeling van een spiraalveer.

Deze veer bevindt zich op de verticale as, die de schijf draagt en het eene uiteinde daarvan wordt door het electromotortje opgewonden, terwijl het andere aan de schijfas is bevestigd.

Evenals bij de bestaande gramfoonwerken is verder een centrifugaalreguleur van normale uitvoering aangebracht, die door de gramfoonas wordt gedreven.

De snelheid van het motortje, de overbrenging van de beweging daarvan op de gramfoonas en de sterkte van de spiraalveer zijn nu zoodanig bepaald, dat deze veer gedeeltelijk wordt opgewonden.

Op deze wijze werkt die veer als buffer en neemt de kleine snelheidsvariaties van het motortje op en het is gebleken, dat door deze constructie de invloed van spannings- en frequentievariaties of de snelheid van de gramofoonplaat tot een te verwaarloozen minimum wordt teruggebracht.

Wij meenen, dat deze vinding, waarop, naar wij vernamen, patent is aangevraagd, zal bijdragen tot het vervolmaken van de elektrisch gedreven gramfoon, welk instrument thans de belangstelling geniet zoowel van gramfoonals van radio-liefhebbers.

DE DUITSCHE RADIO-TENTOONSTELLING

(Van een specialen correspondent)

DE Duitse Radiotentoonstelling, die jaarlijks gehouden wordt, luidt als het ware het nieuwe radioseizoen in. Ieder jaar neemt de belangstelling voor deze expositie toe en ook deze maal was er weer een nieuwe hal noodig om de meerdere exposanten onder te brengen.

Bepaalde nieuwigheden worden, dit zij voorop gesteld, dit jaar niet gebracht, maar zij werden ook niet verwacht. De radiofabrieken hebben het afgeloopen jaar hun volle aandacht besteed aan de moderne wisselstroom- en schermrooster ontvangers. Op dit terrein is veel interessant materiaal bijeengebracht, en voor prijzen waartegen vrijwel niet te concurreeren valt. Er heeft zich een scherp onderscheid ontwikkeld tusschen wisselstroom- en battery-ontvangers, hieruit blijkt wel dat de batterij-industrie nog in haar volle bloei is en van een keerpunt op dit gebied nog geen sprake is. Er wordt veel aandacht besteed om de draadlooze op het platte land te popularizeeren, hiervoor moeten zeer intensieve ontvangers gebruikt worden daar deze luisteraars vrij ver van de zendstations

verwijderd zijn. Eenvoud van bediening en zuiverheid van weergave zijn wel de prachtige resultaten geweest, die de radio industrie thans bereikt heeft. Op het gebied van luidsprekers zijn zeer groote schreden voorwaarts gedaan, speciale aandacht trokken de nieuwe Graworluidspreker en de volgens Amerikaansche patenten vervaardigde Lenzola-luidspreker, die een hoorn in de vorm van een slakkenhuis bezit.

Een nieuw terrein van werkzaamheden schuilt in de elektrische gramfoonweergave. Verscheidene apparaten werden geexposeerd, die een combinatie zijn van krachtversterker met electro-dynamischen luidspreker en een zeer gevoeligen ontvanger.

De plaatsruimte staat ons niet toe speciale fabrikaten te gaan noemen, in dat geval zou men alle firma's, die interessant materiaal brachten, moeten gaan vermelden. De Duitse industrie toont zich hier op haar best, uiterlijk en kwaliteit zijn tot de hoogste graad geperfectioneerd. Op het gebied van onderdeelen vinden wij verschillende nieuwe constructies, speciaal op het gebied van condensatoren en blokcondensatoren. De kofferontvanger heeft

zich in Duitschland nog niet populair kunnen maken, vandaar dat men er hier slechts enkele exemplaren van aantreft, die echter zeer licht zijn. Vereenvoudiging op dit gebied wordt mogelijk, dank zij de nieuwe dwerglampjes, ontvanglampjes niet grooter dan een duim, waardoor de kofferontvanger veel kleinere afmetingen kan krijgen. Ook losse blocks, waaruit door samenvoeging een superhetrodyne te bouwen is, trekken zeer de aandacht.

De officieele inzendingen vragen zeer veel belangstelling, dank zij de verschillende systemen van televisie, die hier gedemonstreerd worden. In één zaal kan men televisie uitzendingen van Baird, Mihaly, Reisser en Karolus vergelijken. Een telefoonsel stelt den bezoeker in staat gelijktijdig te spreken en te zien.

Wat de toekomst van de Duitse radio-industrie betreft, kan men wel zeggen dat de belangstelling der massa hiervoor voortdurend stijgt en dank zij de officieele propaganda en het aantal luisteraars, dat thans 2½ miljoen bedraagt, spoedig tot 3 miljoen gestegen zal zijn. Vooral op het platte land wint de radio meer en meer terrein.

HET SPEL OM DEN INDISCHEN ZENDER

Toekomst van den Phohizender.

REEDS vroeger ontleenden wij een artikel aan het Indische Radio-Organ „Onze Antenne”, waarin de positie van den Phohi-zender behandeld werd. Hierin werd uiteengezet, op welke wijze de stand der stukken op het schaakbord met als inzet den Indischen omroep, zich heeft ontwikkeld. Thans vervolgt dit blad als volgt:

Het is een groote fout van het Philips-concern, en van den heer Dr. A. Philips als leider daarvan in 't bijzonder, dat het in dezen driehoek van belangen gemeend heeft, het tegen twee partijen tegelijk, namelijk en tegen de omroepverenigingen en tegen het Hoofdbestuur der Posterijen te kunnen opnemen.

Voor den technischen staf van Philips kan men groote bewondering hebben. De reclame, door het concern gevoerd, is, hoewel misschien niet altijd even bescheiden, toch doeltreffend. Zoodra echter zaken van cultureel en politiek beleid in het geding komen, toonen de leiders daarvan een absoluut gebrek aan realiteitsgevoel en een gemis aan inzicht in de werkelijke verhoudingen in ons land, die voor een dergelijke organisatie inderdaad ontstellend is.

De politieke leiding bij de voorbereiding van dezen omroep is daarvan een duidelijk beeld en toont een onhandigheid, die verraadt, dat de adviseur van den heer Philips in deze zaak in alle opzichten ongeschikt is.

De heer Philips en zijn adviseurs gaan nog steeds uit van de gedachte, dat de omroep naar Indië een uitsluitend neutraal-vrijzinnig karakter moet dragen. Dit bewijst de benoeming van Prof. Treub als commissaris van den omroep, dit bewijst ook de benoeming van omroeper en orkest. Hoewel de houding van de Tweede Kamer, welke met 77 tegen 3 stemmen den neutralen omroep verwierp en een gedifferentieerden omroep naar voren bracht, toch duidelijk genoeg had moeten zijn, wordt deze politieke factor door het Philips-concern òf onderschat òf geheel genegeerd en gaat men op den ouden voet verder.

Namens Philips werd met den Voorzitter der Nederlandsche Christelijke Radio Vereeniging Mr. A. van der Deure te Bennekom, die ook voor de Katholieken de besprekingen met het Philips-concern voert, door een zijner secretarissen over de kwestie van den Indischen zender onderhandeld. Namens de christelijke en katholieke partijen werd de wenschelijkheid en de noodzakelijkheid op den voorgrond gesteld, in dezen eerst onderling een regeling te treffen tusschen het Philips-concern en de omroepverenigingen, om dan gezamenlijk dit plan aan den Minister van Waterstaat voor te leggen, die, indien het plan op juiste grondslag berustte, dan ongetwijfeld daaraan zijn goedkeuring zou hechten.

Door bedoelden afgevaardigde van het Philips-concern werd oogenschijnlijk dit overleg toegejuicht en werd beloofd, een en ander in de vergadering van commissarissen van de Phohi ter sprake te brengen en zoo mogelijk een samenkomst tusschen commissarissen en de omroepverenigingen voor te bereiden. Hoewel door de christelijke omroeporganisaties herhaaldelijk werd gevraagd, in welken staat dit overleg nu verkeerde, werden die steeds met een kluitje in het riet gestuurd, totdat bleek, dat van de zijde van het Philips-concern met grooten spoed bij den Minister en bij andere invloedrijke personen aan de verwezenlijking van den neutralen omroep werd gewerkt, zoodat het overleg met de christelijke organisaties alleen tot gevolg had gehad, de actie van die groepen tijdelijk op te schorten en stop te zetten. In dien tusschentijd was eigen bedoeling verwezenlijkt.

Toen dit duidelijk werd, hebben uit den aard der zaak de christelijke omroeporganisaties onmiddellijk haar maatregelen genomen, met het gevolg, dat het Philips-concern ook in dezen schaakmat werd gezet.

Verbetering der verhoudingen werd echter, zooals begrijpelijk is, door een dergelijk optreden niet geschapen.

De tegenwoordige toestand is dus nu zoo, dat de cultuurmaatschappijen met

DE BEROEMDE „CAR

is volgens de laatste technische zienswijze gec

H.H. RADIO HANDELAREN:

Vraagt onze nieuwe prijscourant 1929, m

N.V. v h GEBR. PETERS, Prinsen

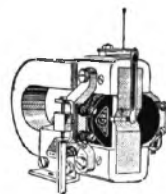

**Electro-dy
Luidsp**

**4-pol. Ankersyst
met Chassis**

Koper-Oxyd

Bij elken Radio-Gr

RUSO" LUIDSPREKER

onstrueerd. De zorgzame keus van het materiaal gaat gepaard met de beste bewerking der onderdeelen. Dit verzekert de mooiste prestatie.

Bij het opbouwen is bijzondere zorg aan het samenstellen van het magneetsysteem besteed. Vooral op goede zekere vastlegging der trillende onderdeelen. Het loswerken der verbindingen is absoluut uitgesloten. Door de zuivere klankvolle natuurgetrouwe toon heeft deze luidspreker binnen korten tijd de markt veroverd, en het vertrouwen der vaklieden gewonnen. Het is een der mooiste typen, welke ooit in den handel is gebracht. De uiterst stabiele eikenhouten kast is donker gebijst en geeft den luidspreker een keurig aanzien, wat nog wordt verhoogd door den ster van gebronsd metaal. De membraan is van leerpapier, wat een bijzondere eigenschap bezit, waardoor de trillingen mooier en zuiverder aan de lucht overgedragen worden.

Aan den achterkant kan door het verdraaien van een metalen knop, het geluid geregeld worden. De maat van den luidspreker is 38 cM. hoog en breed 35 cM.

Prijs per stuk f 30.—

et uitgebreide schema's voor het bouwen van Toestellen, Radio-Centrale's enz.

gracht 220-222, Amsterdam C.

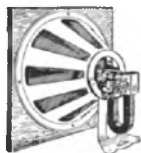
GRA

ynamische prekers

emen zonder en
voor Inbouw

gelijkrichters

ossier verkrijgbaar

Philips in hun bezit hebben een dure organisatie voor den wereld-omroep, waarop echter door het Hoofdbestuur scherp toezicht wordt gehouden, dat deze niet in de praktijk wordt gebruikt. De technische staf der Posterijen is zeer scherp tegen Philips gekant.

De omroeporganisaties, gesteund door het votum van de Tweede Kamer, zullen zich tot het uiterste verzetten tegen een monopolie van de vrijzinnig-neutrale groep voor den omroep naar Indië. Uitdrukkelijk wordt geëischt, dat ook hier de pariteit tusschen rechtsche en linksche

De Phohizender te Huizen, een wereldzender in optima forma, die tengevolge der hier beschreven politiek, nog steeds in de praktijk niet gebruikt mag worden.

groepen naar voren komt, dat aan Katholieken en Orthodox-protestanten tenminste de helft van den zendtijd worde afgestaan. Door de latente tegenwerking van het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegrafie is Philips ook niet in staat onderhands zijn experimenteervergunning te laten uitgroeien tot een wereld-omroep.

* * *

Het Philips-concern verwacht op dit oogenblik veel van het advies van den Radoraad. Het is immers bekend, dat deze Raad nu juist niet sterk is gepoort voor het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegrafie.

Aan den anderen kant vergeet Philips echter, dat de Radoraad, welke uit vertegenwoordigers der verschillende groepen is samengesteld, onmogelijk zal kunnen adviseeren tot een regeling, waarbij met de rechten der socialistische, orthodox-protestantsche en katholieke groepen niet voldoende wordt gerekend. Terwijl Philips meent, dat het verzet tegen zijn omroep voornamelijk schuilt bij de technische ambtenaren der posterijen, vergeet hij, dat de belemmering vooral is veroorzaakt door de miskenning van de levensbeschouwing van anderen, en dat die weerstand tenslotte altijd gebleken is, de sterkste te zijn.

Het Philips-concern heeft in zijn ge-

heele opzet van deze zaak de kracht van het beginsel geheel verwaarloosd en met deze beteekenisvolle factor niet gerekend.

De christelijke partijen kunnen onmogelijk accoord gaan met een neutralen, vrijzinnigen omroep, ook niet, wanneer die door enkele toevoeging bij uitzondering gelegenheid geeft, iets speciaal christelijks of iets speciaal katholieks uit te zenden. Dit standpunt, om het christelijk element te gebruiken als aanvulling en stopsel is èn in de school èn in de pers door de christelijke volksgroepen eenstemmig verworpen.

Wie beweert, dat een omroep neutraal kan zijn, de Christus daaruit dus geheel kan worden geweerd en meent dat aan het christelijk beginsel recht wordt weder- varen door h.v. eenmaal per week een preek in het programma in te voegen, miskent de kracht van het christendom, waarvan de belijders de pretentie hebben, dat die kracht als een zoutend zout hun geheelen omroep moet doortrekken.

Medewerking van de christenbelijders in een culturele zaak, waarin het beginsel thuis hoort, doch waaruit dit met opzet wordt verwijderd, kan en mag nooit worden gevorderd. Evenmin als wij bij de school genoeg hebben genomen met een absoluut neutrale school, aangevuld voor de ééne groep met christelijk, voor de andere groep met katholiek, en voor de derde groep met vrijdenkers-godsdienst- onderwijs, evenmin als wij bij de pers accoord zijn gegaan met een neutraal blad, voorzien van orthodox-protestantsche, katholieke, liberale en vrijzinnige bijvoegsels, evenmin kunnen wij accoord gaan met een omroep, die ook, en zeker niet minder dan de school, en de pers, van cultureel belang is en waaruit dan ieder christelijk element ter wille van de zoogenaamde neutraliteit met opzet zou moeten worden verwijderd.

Heil is hier alleen te wachten, wanneer

RADIO OP DE JAARBEURS

(Slot.)

DE Nederlandsche Radiowerken te Utrecht komen ter Jaarbeurs met diverse ontvangtoestellen, luidsprekers, gelijkrichters en onderdeelen. In de allereerste plaats trekt hierbij de aandacht hun geheel nieuwe type ontvangtoestel de „Rumol G 3”, volkomen up to date en van alle moderne comfort voorzien. Het toestel is voor algeheele wisselstroomvoeding, direct aansluitbaar op het stopcontact, doch daarbij zoo gebouwd, dat hetzelfde toestel zoowel voor 220 Volt als voor 125 Volt wisselstroom netspanning geschikt is, zoodat verhuizing voor den bezitter geen verschrikking meer beteekent. Verder is door een tuimelschakelaartje zorg gedragen dat het toestel onmiddellijk aan een gramfoon met gramfoon-opnemer kan worden aangesloten. Dit 3-lamps toestel is bovendien van een uitstekende geluidskwaliteit en geluidssterkte, terwijl ook aan de selectiviteit hooge eischen zijn gesteld. Niet-tegenstaande alles is ingebouwd, is het apparaat zeer compact en zijn de afmetingen zeer bescheiden. De uiterlijke afwerking (gebruineerd koperen frontplaat in solide eiken kast) is wélverzorgd, zooals trouwens alle Rumol-apparaten. De

overige geëxposeerde Rumol-ontvang-apparaten en luidsprekers zijn reeds van de vorige Jaarbeurs bekend. Vermelding verdient echter nog de „Rumol-metaalgeleijkrichter”, voor het laden van accu's. Door het verkrijgen van licentie op de bekende Westinghouse-patenten zijn de Nederlandsche Radiowerken in staat een vrijwel onverslijtbaren geleijkrichter, geheel van metaal en zonder lampen werkend, op de markt te brengen. Steunende op de beproefde ervaring van een wereld-onderneming, wordt hier een uitstekend Nederlandsch fabrikaat geboden, dat aller aandacht waard is.

Bij een bezoek aan den stand van N.V. Nijkerk's Radio op de eerste étage werden wij getroffen door de nieuwe artikelen van de bekende Pilot-fabrieken. In de eerste plaats wijzen wij op de Pilot Super Wesp, een toestel in bouwdoosvorm voor een golflengtebereik van 14 tot 500 M. Het is een vierlampstoestel: schermrooster h.f. lamp, detector en twee trappen l.f. versterking. De roosterkringen van h.f. en detectorlamp zijn afgestemd. De koppeling met de antenne vindt op het ultra-korte golfbereik plaats door middel van een variabel condensator-tje, op de 200—500 M. band door middel van een aperiodische antennespoel. De af-

scherming is zoo volledig mogelijk uitgevoerd. Het geheel is ontworpen en geconstrueerd door de alom bekende korte golfspecialist, Mr. Robert S. Kruse, welke jarenlang redacteur was van „Q.S.T.”, doch nu aan de Pilot-fabrieken is verbonden. Naast de bekende artikelen zijn er nog uitgekomen twee nieuwe soorten transformatoren, één type van f 5.40, welke type geheel in een metalen huis is ingebouwd en een Super transformator, waarvan de prijs f 12.40 bedraagt. Deze 2 nieuwe artikelen zullen ongetwijfeld spoedig ingeburgerd zijn. Het is ongetwijfeld ook een verheugend verschijnsel voor deze firma, dat de fabriek indien een of ander artikel wordt geïmiteerd, spoedig met een geheel nieuw product op de markt verschijnt. Dit was indertijd ook het geval met een Resistograd en nu hebben wij 2 nieuwe uitvoeringen gezien van de trommelschalen. Deze zijn weder belangrijk verbeterd. Bovendien brengt de Pilot-fabriek complete bouwdozen in den handel voor een 30 Watt versterker. Gramophone versterker, korte golfstoestel en nog verschillende andere artikelen. De 50 Watt versterker is momenteel een zeer courant artikel en wordt veel gebruikt in Radio-Centrales. De 30 Watt Gramo-

Vervolg van pag 691

de zendtijd wordt verdeeld over de vier groote volksgroepen in ons vaderland, waarbij die volksgroepen federatief samenwerken tot een werkelijk nationalen omroep en waarbij dan van hoogerhand zich het toezicht op de programma's met name voor Indië wordt voorbehouden.

Het zijn zeer groote belangen, welke hier op het spel staan. In Noord-Amerika zijn groote christelijke gemeenten, welke er voortdurend naar streven het contact met het moederland levendig te houden. In Zuid-Afrika, met name in Transvaal, kan tot versterking van de Groot-Nederlandsche gedachte in christelijken geest nog buitengewoon veel worden gedaan. In Indië maakt zeker meer dan 25 pCt. van allen die Nederlandsch verstaan — denk aan de Minahassa en de Amboneezen — deel uit van de orthodox-protestantsch-christelijke volksgroep.

Slaagt nu de poging van links om da-

gelijksche bewerking dier volksgroepen uitsluitend te houden in neutralen of vrijzinnigen geest, dan worden òf ook deze groepen in die richting getrokken òf de waarde van het contact met Nederland wordt voor hen sterk verminderd.

Daarom kan niet voldoende worden aangedrongen op steun der Nederlandsche Christelijke Radio-Vereeniging, welke met zoo buitengewone activiteit het pleit voert voor de rechten der christelijke volksgroep in deze zaak, en welke actie pas in de toekomst op waarde zal worden geschat, als zal worden begrepen, hoe ontzettend veel is gewonnen door de mannenbroeders, die hebben gezorgd, dat de christelijke cultuur hier niet achteraan kwam, maar die, toen nog bijna niemand het gewicht van deze zaak inzag, zich hebben opgeworpen om hier voor de christelijke grondslagen van ons volksleven pal te staan.

Wij hebben in onze artikelen even een sluier opgelicht om te laten zien, welke krachten op dit terrein aan het werk zijn.

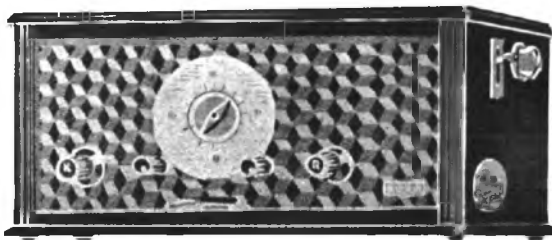
De strijd voor de christelijke organisatie, die hier ernstig en fier voor de rechten van haar volksgroep op de bres staat, geschiedt in stilte, maar is daarom niet minder ernstig en moeilijk. Die strijd vraagt van de leiders daarvan onafgebroken aandacht en krachtsinspanning.

Wij beëindigen daarom deze artikelen met een beroep op onze geheele volksgroep, opdat alle mannen en vrouwen hun steun geven aan de christelijke organisatie, een steun, die noodzakelijk is, opdat niet door laksheid en lauwheid verloren ga wat met zoo groote inspanning en offering van tijd en geld werd verkregen en wat later in de toekomst slechts ten koste van veel moeite en actie weer zou kunnen worden heroverd.

Onze Antenne.

phone versterker is ook een apparaat, dat inmiddels burgerrecht heeft verkregen. Wij vermelden verder een aantal vaste weerstanden, welke in Amerika reeds langen tijd in toestellen worden ingebouwd en dus ook in Holland wel hun weg zullen vinden. Deze weerstanden, waarvan ook verschillende typen met middenaftakking worden geleverd, zijn in verschillende waarden verkrijgbaar.

Nora Radio leert ons de veertien voordeelen van haar toestellen uit een aantrekkelijke brochure kennen. In dezen stand vindt de bezoeker een verzameling toestellen voor iederen prijs en ieder milieu. Ook hier toont de Deutsche in-

dustrie zich op haar best, terwijl ook de uiterlijke verzorging harer apparaten hier niet vergeten is.

De firma A. v. Santen doet ons kennis maken met de producten der Engelsche en Amerikaansche fabrieken, waar hij agent van is. Vooral onder de Lewcos-producten treffen wij verschillende nieuwigheden, waarop wij later uitvoeriger terug hopen te komen. Ook het bekende Glazite montage draad is hier weer aanwezig en ook nu weer werden wij getroffen door het groote verschil, dat er tusschen het origineele en het imitatieproduct bestaat. Een serie nieuwe K. G. spoelen van de Lewcos-fabrieken zal dezer dagen de serie nieuwe producten openen, waarmee wij in het nieuwe seizoen verrast zullen worden.

Het Technisch Bureau Mandersloot brengt een uitvoerige collectie Saba-radio-artikelen. Het Saba-fabriekaat is in Holland reeds overal sedert jaren bekend, maar wij worden hier verrast met een collectie nieuwe artikelen, die aantoonen dat Saba en kwaliteitswerk nog altijd synoniem zijn. Bij ons bezoek werd een geheele wisselstroomontvanger gedemonstreerd, die werkelijk uitmuntte door een keurige afwerking en betrouwbare werking, terwijl de prijs beneden die van alle andere wisselstroomontvangers blijft. Op

wisselstroomgebied blijken de Saba-fabrieken zich wel te specialiseeren. Dit wordt bewezen door de fraaie gramfoonversterker en bijbehorend voedingsapparaat, dat de electriche gramfoonweergave tegen een billijke prijs in het bereik van velen brengen zal. De kwaliteit der weergave is zeer goed, terwijl de bediening tot een summum van eenvoud is teruggebracht. Vooral komen deze goede eigenschappen tot uiting, wanneer in combinatie met dezen versterker een exemplaar van de nieuwe Saba-luidspreker gebruikt wordt, een electro-magnetischen weergever van hooge kwaliteit.

Gans' Radio brengt op deze beurs de

groote serie Grandioso-luidsprekers, die wij reeds vroeger beschreven. Daarnaast werden wij in de gelegenheid gesteld ken-

nis te maken met een nieuw model, de Grandioso 3 met diepliggend membraan in ellipsvorm. De weergave van dezen luidspreker is zonder aarzelen perfect te noemen.

Biedermann & Co. laat deze maal zien, dat zij op het gebied van electriche gramfoonweergave volledig gesorteerd is. Niet alleen levert deze firma complete versterkers, doch eveneens alle onderdeelen van gramfoonmotoren af.

PROEFUITZENDING PHOHI-ZENDER

Proefuitzendingen van den Phohi-zender te Huizen zullen plaats vinden op de navolgende data en uren:

Donderdag 12 Sept. van 11.30—15 GMT.
Vrijdag 13 Sept. van 12.30—16 GMT.
Zaterdag 14 Sept. van 12.30—16 GMT.
Zondag 15 Sept. van 12.30—16 GMT.
Maandag 16 Sept. van 12.30—16 GMT.
Woensdag 18 Sept. van 13 —16 GMT.
Donderdag 19 Sept. van 11.30—15 GMT.
Vrijdag 20 Sept. van 12.30—16 GMT.

De golflengte is 16.88 Meter.

.....

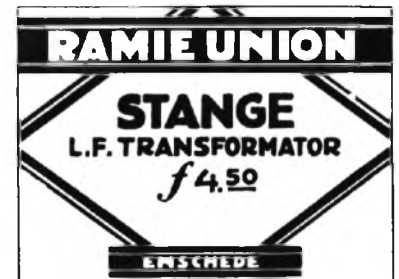
BERLINER A.G.- KOLSTER-RADIO CORP.

Naar verluidt is tusschen de telefoon-fabriek Berliner A.G. te Berlijn en de Kolster-Radio Corporation een overeenkomst gesloten nopens het beschikbaar stellen van de technische ervaringen van de laboratoria van Kolster op het gebied van Radio en aanverwante gebieden aan de Berliner A.G.

De verkoop zal in de toekomst geschieden door een onder den naam van Tefag-Kolster-A.G. nieuw op te richten maatschappij.

De Kolster-Radio Corporation heeft in verband hiermede haar kapitaal van 10 miljoen Dollar tot 20 miljoen Dollar verhoogd.

De maatschappij bezit de aandelen van de Federal Telegraph Co. de C. Brandes Inc. U.S.A. en in belangrijke mate ook van de Kolster Brandes.

RADIO-MONTEURS

Een der grootste Radio-zaken in het Zuiden des lands vraagt bekwaame Radio-Monteurs voor het plaatsen en onderhouden van Radio-installaties Sollicitaties met volledige omschrijving van opleiding enz. en opgave van verlangd loon worden ingewacht onder No. 650 Bureau dezer

't is zoo eenvoudig

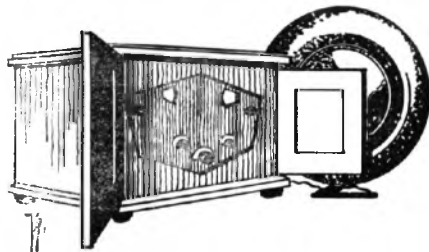
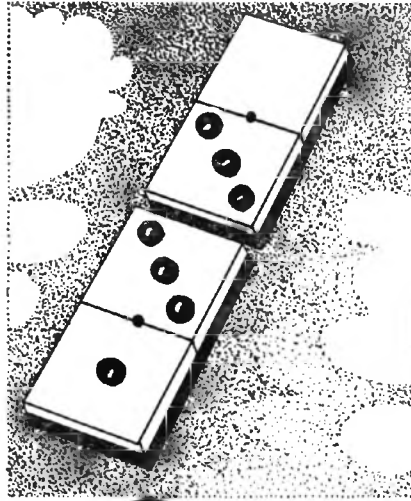
**Twee
gelyke getallen
recht tegenover
elkaar**

Dit slechts vraagt de be-
diening van de N.S.F.4.
U hebt alleen aan de twee con-
densator-knoppen te draaien,
tot de gewenschte golflengte
in het midden staat; dan
hoort U het station Uwer
keuze.

Twee afstemorganen ter
wille van een volkomen
zuivere instelling.

N.S.F.4

Voor 4-volts accu Fl. 225.—
Algeheel wissel-
stroom „ 325.—

**N.V. Nederlandsche Seintoestellen Fabriek
RADIO HILVERSUM**

**Hoort de N.S.F. 4 bij onze agenten en in de N.S.F.-Showroom,
Kalverstraat 121, Amsterdam**

HOOG
BOVEN
ALLEN!

Voor korten tijd konden wij een „verbeterden“ ELION aankondigen, thans kunnen wij berichten, dat een „nieuwe“ ELION electro-dynamische luidspreker in aantocht is. Zoals alle ELION-fabrikaten, een toonbeeld van precisie en geluidswaardigheid, belooft de electro-dynamische ELION wederom een „Schlager“ te worden.

IMPORTEURS VOOR NEDERLAND EN KOLONIËN:

Handel- en Industrie-Maatschappij „MEMURA“
KEIZERSGRACHT 243 - AMSTERDAM C.

TELEFOON: 35887 en 44812

JOHANNES

LANGE

*Het betere
is de vijand
van het goede!*

**RADIO-APPARATE
FABRIK G.M.B.H.
PLAUEN**

Onder dit devies introduceeren wij op de I.R.T.A.,
Stand 37, de nieuwste Meesterwerken van de pioniers
op het gebied der geluidversterking:

LANGE „Imperator“

LANGE „President“

LANGE Versterkers met en zonder inge-
bouwden luidspreker

LANGE Pick-up en toonarm

LANGE Microfoon

LANGE Ontvangtoestellen voor wissel- en
gelijkstroom

ALLEENVERTEGENWOORDIGERS VOOR NEDERLAND EN KOLONIËN:

JOH. C. A. JANSSE & Co. - Keizersgracht 243 - Amsterdam C.

TELEFOON: 35887 en 44812

*Verzuimt niet
bij een bezoek aan de I.R.T.A. onze Stand No 37 te bezichtigen*

RICHTINGZOEKERS EN WALVISCHVAARDERS

DE waarde van den draadlozen richtingzoeker, als hulpmiddel voor de zeevaart over de geheele wereld, wordt thans ten volle erkend, maar dat in sommige deelen van de wereld deze richtingzoeker het eenige middel vormt tot het doen van „peilingen”, is nog niet van zoo'n algemeene bekendheid.

Voorloopige onderzoekingen aan de polen hadden aangetoond, dat, naarmate men de magnetische noord- of zuidpool naderde, het gewone compas hoogst onbetrouwbaar werd, hetgeen bij vele gelegenheden een belangrijk beletsel vormde voor het werk der expedities. Voordat de wetenschap van het draadloos richtingzoeken zijn huidigen stand van praktische volmaaktheid bereikt had, bestond er bij slecht of onzeker zicht geen middel om het verrichten van peilingen minder moeilijk te maken. Met dit werktuig echter worden de tegenwoordige ontdekkingsreizigers beveiligd tegen het groote gevaar van verloren te raken, wanneer hun schepen in de nabijheid van de polen komen.

Kapitein Byrd, die op zijn wetenschap-

pelijken expeditie-tocht met een vliegtuig en twee schepen de „City of New York” en de „Eleonor Bolling” ver in de Antarctische gebieden is doorgedrongen, heeft onlangs in een rapport in het bijzonder melding gemaakt van de waarde van zijn draadlozen richtingzoeker. Hij schrijft namelijk:

„Met behulp van den radio-richtingzoeker, waarmee beide expeditie-schepen zijn toegerust, heeft kapitein Brown het stoomschip C.-A. Larsen kunnen bereiken op het oogenblik, dat alle compassen, zoowel op de „City of New York” als op de „Eleonor Bolling” geheel onbruikbaar waren geworden wegens de nabijheid van de magnetische pool.”

Kapitein Byrd vond ook zijn draadloze-telefonie-installatie van groote waarde gedurende zijn jongste expeditie.

In de laatste jaren heeft de draadloze telefonie, zoowel in commercieele als wetenschappelijke ondernemingen in het verre Zuiden steeds een gewichtige rol gespeeld. Een aantal Antarctische walvischvaarders zijn toegerust van Marconi-toestellen van ½ K.W., waarmee zij wel over

afstanden van meer dan 2 duizend mijl gehoord zijn. Geregelde verbinding wordt onderhouden tusschen de walvischvaarders, het „factory”-schip en het walvischstation te St. Georgia tot op afstanden van 700 en 750 mijl. Een aantal Marconi-richtingzoekers is met een dergelijk vermogen toegerust en in staat bevonden om den zeevaarders een vluggen terugkeer met hun prooi naar het centraal punt mogelijk te maken, en in tijd van nood onmiddellijk naar de andere leden van de vloot te stevenen.

Vóór de intrede van de draadloze in de zuidelijke wateren was het wegens de onbetrouwbaarheid van compaspeilingen voor walvischvaarders dikwijls buitengewoon lastig zich van het moederschip te verwijderen, en soms zelfs zou men hebben ondervonden, dat een walvischvaarder meer walvissen ontdekte, dan hij aan kon, terwijl andere tevergeefs aan het zoeken waren.

De draadloze telefoon en richtingzoeker beide hebben deze moeilijkheden uit den weg geruimd.

(N.S.F.-Nieuws)

BROWN

brengt op de a.s. I.R.T.A. stand 6
de groote **SENSATIE VAN
HET KOMENDE SEIZOEN**

Het VEE UNIT met Conus en Chassis

Prijs: Unit f17.50; Chassis f10.—; Compleet f 27.50

*Voorts Expositie van nieuwe modellen complete
luidsprekers, moving coil luidsprekers, Pick Ups enz.*

Demonstratie van BROWN MEGAFOONS

Alleen-vertegenwoordiger voor Holland en Koloniën:

T. B. HOOGHOUDT - SPUISTRAAT 34 - AMSTERDAM
TELEFOON 41166

PILOT op de I.R.T.A.

Bezoekt onze origineele Stands No. 11 en 12
op de I.R.T.A. in „Bellevue”, Amsterdam
van 17 tot en met 26 September!!!

U zult daar tal van nieuwe dingen zien, welke U interesseeren, bijvoorbeeld:

Een PILOT ultra-kortegolf toestel, bestaande uit h.f. (scherm-roosterlamp), detector en tweemaal l.f. versterking. Het geheel in bouwdoos vorm, compleet met spoelen, geboorde front- en bodemplaat; werkt subliem; voor golflengten vanaf 14 m.

Twee nieuwe PILOT trommelschalen, met snaaraandrijving, slippen onmogelijk, eenvoudiger montage, en nog sierlijker dan de bekende uitvoering.

Twee nieuwe PILOT schakelaars voor sterkstroom: deze voorzien in een lang gevoelde behoefte; zij zijn speciaal geschikt voor algeheel wisselstroom toestellen. Eéngatsmontage, te leveren met knop of met hefboom. Afschakelvermogen 3 Amp., 220 Volt.

Nieuwe PILOT l.f. transformatoren; één kleiner model met nog betere eigenschappen dan de bekende uitvoering, geheel in metalen huis. Iets bizonders. — Eén zwaar model speciaal voor krachtversterkers, ongekend gunstige eigenschappen.

Vaste draadgewonden weerstanden voor automatische negatieve roosterspanning. Voor iedere lamp de juiste weerstand, dus geen regelbare weerstanden meer noodig!!

Een PILOT 30 Watt versterker en een PILOT 30 Watt gramfoon versterker in bouwdoos vorm.

Bovendien nog vele andere zaken, welke u gaarne zullen worden getoond bij uw bezoek aan onze Stands.

Levering geschiedt uitsluitend via den handel.

Schema's en prijscourant gratis op aanvraag.

N.V. NIJKERK'S RADIO, Warmoesstr. 94, AMSTERDAM C.
TELEFOON 36883 en 36993.

Telegram-Adres: „NIJKRADAM”

4^E INTERNATIONALE RADIO TENTOONSTELLING AMSTERDAM

Gebouw Bellevue (ingang Leidseplein) 17 tot 26 September, onder de Auspiciën der Ned. Bond van Radiohandelaren

De mooiste en beste tot nu toe gehouden.

*Het nieuwste op Radiogebied van de voornaamste
Binnen- en Buitenlandsche Fabrieken.*

Attracties.

Modelstudio in bedrijf

*Van den M.D.O. waarin wordt uitgezonden, in plaats
vanuit hunne eigen studios, door Katholieke Radio
Omroep, Nederlandsche Christelijke Radio Vereenigen
Vrijzinnig Protestantische Omroep.*

*Door een glazen wand kan het publiek tijdens de uit-
zendingen in het studio bijken. Tevens Tentoonstel-
ling en bediening der nieuwste, voort eerst in gebruik
zijnde, versterkingsapparaten der N.S.G. te Hilversum.*

Mechanische mensch.

*Iedereen kan vragen stellen, hij kan spreken, zingen
en lachen, een geheel mechanische creatie samenge-
steld door den heer D. Geeruliet.*

Opening 17 September 2 uur.

Dien dag wordt uitgezonden.

1-2 uur de officieele opening der tentoonstelling.

*2-4 uur Trio Waterman 8-11 uur Leontientje door
het Hofstadtooneel.*

*Elken dag uitreiking van waardevolle cadeaux,
luidsprekers, electro dynamische luidsprekers,
series lampen, enz.*

Geopend 11-5½ en 7½-11 uur. Toegangsprijs 50ct + 10ct bel.

*In de catalogus, prijs 10ct, beschrijving van
Mechanische mensch en studio.*

GROOTSTE RADIO EXPOSITIE

DE RADIO-TECHNIEK SCHRIJDT
IEDEREN DAG, IEDER UUR VOOR-
WAARTS. DE NIEUWSTE VORDE-
RINGEN ZIJN TE ZIEN OP DEZE
GROOTSTE TENTOONSTELLING.
VOOR ZAKEN OF AMUSEMENT,
BRENG ER EEN BEZOEK.

**NATIONALE
RADIO-TENTOONSTELLING
OLYMPIA - LONDEN
——— ENGELAND ———
23 SEPTEMBER tot 3 OCTOBER**

Georganiseerd door:
THE RADIO MANUFACTURERS ASSOCIATION

ASTOR HOUSE, ALDWYCH, LONDON W.C. 2

OP LUISTERPOST

ALS men *buiten* woont, in een schilderachtig gedeelte van ons schoon Nederland, dan heeft men vast in de maanden Juli en Augustus logé's en logéetjes, die volgens probaat recept het bleke stadstintje in de bekende bruine gelaatskleur omtoveren willen. Over dag heb je niet veel last van hen, dan doen ze buiten in bosch en hei extravagante oefeningen, waar wij plattelanders niet voor te vinden zijn, omdat wij het hygiënisch effect in twijfel trekken; maar als ze 's avonds hun honger gestild hebben, worden ze soms lastig. Dan vervelen ze zich. Bioscoop of variëte is er niet. De musicale aspiraties van de dorpeelingen worden bevredigd door den draaiorgelman, die Dinsdag met zijn mitrailleur rond trekt, en door een fanfare korps, hetwelk van ijver en goede bedoelingen beziel is en aan wie men derhalve alle zondige prestaties gaarne vergeeft. Wie naar hoogere aesthetische genietingen snakt, welnu die schaft een radiotoestel aan. De radio is dan ook de redder in den nood voor de zomergasten.

„Lieve, beste oom, stem eens op Davenport af; daar jazzen ze heden avond zoo hemelsch!” vleit een rood kersenmondje en vier paar oogen kijken mij smeekend aan. Ofschoon ik de beeldspraak ietwat buitensporig vind, (ik heb een andere voorstelling van engelenmuziek) laat ik mij vermurwen en profaneer mijn luisterpost tot dancing, en in een minimum van tijd hebben de logéetjes den tuin tot „Diele” geproclameerd, en het bal champêtre is aan den gang.

Moet ik huilen of lachen? Ik kies de wijste partij, pak een blauwoogig jong ding om de taille en schuifel mee. Is 't een One step, een foxtrott of een tango? Ik heb er geen verstand van, 't kan mij ook niet schelen. Ik schuifel met knikkende knieën over het gras, verbeeld mij dat ik een eerste danser ben en — waarachtig — ik heb plezier! Zoolang er gelegenheid is, zal ik van mijn luisterpost ook op die manier profiteren.

Maar er zijn ook avonden, waar het

jonge volk, doodmoe uit het bosch teruggekeerd, voor rustig genieten vatbaar is. Dan stem ik gaarne op Budapest af, waar het Zigeunerorkest Magyari of het Hongaarsche strijkorkest onder leiding van Ernst Dohnanyi hun streelende wijzen spelen, die ons de fysieke vermoeidheid doen vergeten. Ook de programma's van Milaan, Kattowitz en Hamburg vallen in den smaak. Hamburg is steeds interessant. Ofschoon men over 't algemeen geen opera kiest, om de vroolijke zomeravondsstemming te verhoogen, heb ik het Woensdag j.l. toch aangedurfd, mijn gasten op een uitvoering van „Die lustigen Weiber von Windsor” van Nicolai te trakteren. De broadcasting van den Noragzender was uitstekend en de luchtstoringen waren niet hinderlijk. Wij zaten in het prieltje achter in den tuin, de kleine japansche lamp verspreide slechts weinig licht, dat is bevorderlijk voor het opwekken der scheppende fantasie. De electro-dynamische luidspreker stond op een laag tafeltje achter een heester met groote gele bloemen, in den achtergrond de hooge boomen van het nabije bosch, zoodat wij ons verbeelden konden een openlucht-uitvoering van de Zoppoter Waldoper bij te wonen. Het effect was verrassend, en ik mag met het resultaat tevreden zijn. Vooral het derde bedrijf, waar de dikke Sir John Falstaff in het Hernebosch door de nymfen en kabouters voor zijn euveldeeden gestraft wordt, was onder deze omstandigheden sprookjesachtig. Wanneer de A.V.R.O. eens zomers een opera wilde broadcasten, moest zij deze kiezen — of de Midzomer nachtdroom van Mendelssohn.

Voor een „lolligen avond” zorgde Langenberg. Dat was Zaterdag j.l. Heeft u al eens een jolig bruilofsfeest meegemaakt, waar het gewichtige ambt van ceremoniemeester toevertrouwd was aan een man met humor en verbeeldingskracht? Dan weet u, hoe het op dien avond in Langenberg toeging. Ik kan den totaal indruk het best samenvatten in de woorden van den omroeper:

Musik erfreut des Menschen Herz!
Doch böse menschen lieben stärk're
Sachen!

Zondag a.s. vertrekken mijn gasten weer naar de groote stad, en dan begin ik mij voor den winter in te spinnen. Maar voordat zij mij verlaten, wil ik hen, bij wijze van overgang, nog op een meer sérieux radiogenot onthalen. Daarom krijgen zij a.s. Zaterdag uit Hamburg de opera „Schwanda, dudak” (Schwanda, de doedelzakpiper) van den jongen boheemschen componist Jaromir Weinberger te hooren. Weinberger heeft met deze compositie het werk van Smetana en Dvorak, n.l. een typisch cechische opera te scheppen, succesvol voortgezet. Het is boheemsche muziek, gebaseerd op echte boheemsche volksliederen en melodieën, tevens een stuk symboliek. De hoofdpersoon Schwanda en zijn metgezel de roover Babinsky, zijn personificaties van de oorspronkelijke Cechische volksziel; Dorota *), de jonge vrouw van Schwanda is symbool van de „Heimat” (niet te verwarren met het begrip „Vaderland”), en de Koningin, wier hart door den Magier in een ijsklomp omgetooverd is, is de moderne kultuurmens.

Voor hen, die a.s. Zaterdag deze uitvoering beluisteren willen, geef ik hier een kort overzicht der handeling, naar het Cechische verhaal van Milos Kares:

Schwanda, de muzikant, bezit een doedelzak, op wiens klanken alle toehoorders dansen moeten (een welbekend symbool). De roover Babinsky, zijn vriend, heeft het vermogen, dat bij zijn aanraking alle deuren en sloten open gaan. Alleen het hart van Dorota kan hij niet openen.

De beide mannen trekken naar de residentie, om de Koningin van haar betoovering te verlossen. Schwanda speelt voor haar een polka, een echt boheemsch danswijsje, en het heele hof huppelt in 't rond. Het hart der Koningin schijnt onder den invloed van deze klanken te smelten. Maar Magier geeft het nog niet op. Hij brengt door zijn toovermacht Dorota in de zaal, en terwijl man en vrouw elkander omhelzen, ontvreemdt hij den doedelzak. De ontgoochelde Koningin, naar wraak dorstende, veroordeelt Schwanda tot den dood. Maar Babinsky redt zijn vriend, doordat hij hem den doedelzak terugbrengt. De boheemsche muziek overwint de tegenstanders, die op de maat van de „Odzemek” en de „Furiant” dansen moe-

*) Dorota beteekend: Godsgeschenk.

IK WENSCH TE WETEN

Wij vestigen er de aandacht van onze lezers op, dat vrijwel alle vragen in ons blad beantwoord worden. Het bijvoegen van gefrankeerde couverts is dus niet meer noodig. Slechts in zeer speciale gevallen wordt schriftelijk antwoord gezonden. Vragen, na de eerste post op Maandagmorgen niet in ons bezit, kunnen in het nummer van die week niet meer behandeld worden.

N. S., Amsterdam.

Uwe opvatting omtrent de aansluiting van deze spoelen is juist. U moet echter hebben type B.

E. de R., Amsterdam.

Het door U bedoelde schema is zeer goed. De wijziging, die U gelezen heeft, betreft de selectiviteit-vergrooting, die onder den zender van Scheveningen-haven noodzakelijk was. Indien U werktekening eenmaal heeft en deze even opstuurt, zullen wij deze wijziging gaarne voor U aanbrengen.

K., Amsterdam.

De selectiviteit van dit toestel is uitstekend, de kwaliteit der weergave, dank zij de toegepaste weerstandversterking onberispelijk.

Vervolg van pag. 699.

ten en door het prestissimo uit de stad geveegd worden. Schwanda triomfeert, maar hij heeft zijn vrouw verzekerd, dat hij de Koningin niet gekust heeft. Deze leugen brengt hem in de hel. De muziek wordt waarlijk diabolisch. In de hel zit de duivel en speelt patience. Hij wil echter muziek hooren. Schwanda is mistroostig en weigert te spelen. De duivel moet zelf maar musicceeren, zegt hij. En de duivel doet het: Een afschuwelijk kattenconcert begint, waarbij de windmachines blazen, de sirenes huilen en de bassen krasend tremonilleeren. En toch is dit gedeelte tevens een parodie van de boheemsche polka.

Wederom verschijnt Babinsky als redder. Hij speelt met Satan een spelletje kaart, „beduvelt” den duivel en wint den prijs: de vrijheid van zijn vriend en de helft van het hellerijk. Toen de roover grootmoedig afstand heeft gedaan van zijn rechten op de halve hel en Schwanda in dankbare vreugd een schitterend boheemsch danslied speelt, verzinkt de hel in den afgrond, en Schwanda keert met zijn vriend tot de aarde en Dorota terug.

R. O.

de G., Bussum.

U kunt niet van ons verwachten, dat een toestel, waarbij U van de bestaande werktekening naar eigen willekeur afwijkt, door ons nagezien moet worden. Temeer daar de importeur der onderdelen, die in normale gevallen de toestellen naziet, het tengevolge van Uwe veranderingen, ook niet wil doen.

F. A. B., Haarlem.

Wij zouden U aanraden de kern van den transformator uit het plaatsspanningsapparaat te aarden. Als eindlamp zouden wij U in dit geval aanraden de B 405 of de V 62. U krijgt echter reeds een warmer geluid als U de A 409 vervangt door een B 405.

J. D. G., Hoorn.

Wij kunnen U de bouw van dit toestel aanbevelen. De daarin genoemde spoel is echter noodzakelijk, het verbouwen van een bestaande spoel zouden wij U niet aanraden. De door U genoemde draaicondensatoren zijn te gebruiken. Plaatstroomapparaat is nog vrij goed. Raden U echter aan hiervan geen roosterspanning af te nemen, daar de totaalspanning dan te veel zakt. Wij hebben de publicatie van deze bouwbeschrijving reeds meerdere malen overwogen, maar wij vreezen, dat de constructie boven het bereik van den gemiddelden amateur komt.

W. A., den Haag.

Wanneer U de verbindingen gemerkt twee A & B omwisselt, zal de zaak wel in orde zijn.

B., Leiden.

Neen, een dergelijke constructie is niet mogelijk. Bovendien zou het ruischen der moderne lampen met hun groote steilheid te hinderlijk worden.

M. J., Utrecht.

Wij zijn van meening, dat ons schema de voorkeur verdient, daar bij het door U ingezonden schema montage alleen mogelijk zou zijn, wanneer U zeer lange verbindingen maakt. Negatieve roosterspanning voor de hoogfrequentlampen is noodzakelijk. Voor aansluitingen zie het nummer van R.-W. 28 Febr.

H. B., Utrecht.

U kunt voor de afscherming blik gebruiken. De door U geteekende ruisfilter is goed. U kunt echter ook alleen de condensator gebruiken. Wij zouden plaatdetectie hier niet aanraden. Als eindlamp raden wij U aan de V 62, die zeer ruim is.

INHOUD:

	Biz.
Standlijst 4e I.R.T.A.	677
De Vierde I.R.T.A.	678
Korte Golf-Amateurisme	679
Televisie Nieuws	683
Radio als Muziekpromotor. . . .	685
Nieuwe Gramofoonplaten	686
Electriche opgewonden Gramofoon	687
De Duitse Radio-Tentoonstelling	687
Het spel om den Indischen Zender	688
Radio op de Jaarbeurs	691
Proefuitzending PHOHI-zender . .	692
Berliner A.G.-Kolster-Radio Corp.	692
Richtingzoekers en Walvisch- vaarders	695
Op Luisterpost	699
Ik wensch te weten	700

LOSSE NUMMERS VAN
RADIO WERELD
ZIJN VAAK UITVERKOCHT

EEN ABONNEMENT
BRENGT U ALLE
NUMMERS THUIS

INGENIEURSBUREAU METHA-RADIO

Complete Installaties met Methaphone, Philips, Radio L.L. Toestellen

Wij vestigen Uw aandacht op de clou van de Fransche Tentoonstelling

DE SYNCHRODYNE

(PATENT LUCIËN LEVY) — ÉÉN-KNOPES RAAMONTVANGER

Vraagt gratis demonstratie

Betaling in overleg

AMSTERDAM

SINGEL No. 372

DEN HAAG

STATIONSWEG 59 — TEL. 13815
LAAN VAN MEERDERVOORT 140

LEIDEN

KORTE DIEFSTEEG 6A

HAARLEM

GED. OUDEGRACHT 62

ROTTERDAM

AERT VAN NESSTRAAT 20

ZAANDAM

STATIONSTRAAT 7

Woensdag 18 Sept.

Berlijn, 418 M.

7.20—7.35. Gymnastiek o. l. v. Arthur Holz.
2.20—3.20. Gramfoonplatenconcert.
ca. 10.20. Tijdsein, weerbericht, nieuws- en sportberichten. Daarna tot 12.50: Dansmuziek door de kapel Dajos Béla. In de pauze: Beelduitzending.

Brussel, 509 M.

5.20. Spaanse avond m. m. v. Mlle Danielle Claes, zang.
6.35. Causerie.
6.50. Gramfoonmuziek.
7.50. Nieuwsberichten.
8.35. Concert, georganiseerd d. de SAROV (Soc. Arbeiders Radio Omroep voor Vlaanderen) te Antwerpen Na afloop: Nieuwsberichten.

Frankfurt, 390 M.

8.20—9.20. Ochtendconcert d. het Kurorkest van Bad Homburg.
1.35. Gramfoonplatenconcert.
1.50—2.50. Idem. Gemengd programma.
4.35—6.20. Concert door het Radio Orkest m. m. v. Boris Borodjin, bas en Willy Hahn, vleugel.
6.30. Boekbespreking.
6.50. Diplom. Ing. Erich Lasswitz. Nieuze tijdstechniek.
7.05. Dr. Paul Laven. Mit dem Mikrophon auf Auslandsreportage.
7.25. Franse literatuur.
7.40. Franse spraakles.
8.05. Natuurkundige voordracht.
8.20. Kamermuziek, uitgevoerd door E. Lübbecke-Job, piano. Maurits Frank cello.
9.05—10.20. Spaanse Avond. Fina Gross, sopraan. Het Radio-Orkest o. l. v. Hans Rosband.
10.35. Sluiting.

Hamburg, 372 M

12.35. Engelsche uitzending v. scholen.
4.35. Georg Göhler-uurtje. Mee-werkenden: Meta Scharringhausen (zang), het Nora-Orkest o. l. v. Arthur Armand. Aan den vleugel: Reinhold Kurg.
5.20. Werken v. moderne Franse componisten. Medewerkenden Erik Schöensee (piano), Johannes Lorenz (luit).
6.20. Concert.
7.05. Schaak-causerie door Wilhelm Roesse.
7.20. Studienrat Staak: Hexenglauben und Hexensagen in Niederdeutschland.
7.45. Salzburg, die schönste Stadt des deutschen Südens. Voordracht met muzikale illustratie door Kurt Siemers.
8.10. Marktberichten.
8.15. Weerbericht.
8.20. Spaanse avond. Medewerkenden: Theobald Bieder (inleidend); Nora-Orkest Karl Pündter (declamatie). Muzikale leiding: Horst Platen.
9.35. Spaanse dansen, gespeeld door het Scarpa-orkest.
10.35. Nieuwsberichten, weerbericht, sport- en diverse berichten. Noord- en Oostzee-weerbericht.

Hilversum, 298 M. Na 6 u, 1070 M.

Uitsluitend NCRV.-Uitzendingen.
10.00—10.45. Gemeenschappelijk zingen o. l. v. Jac. Ph. Caro.
10.30—11.00. Ziekendienst.
12.30—2.00. Concert.
2.00—2.30. Gramfoonmuziek.
2.30—4.30. Concert.
4.30—5.00. Gramfoonmuziek.
5.00—6.00. Kinderuurtje.
6.00—7.00. Gramfoonmuziek.
7.00—7.30. Declamatie.
7.30—8.00. Gramfoonmuziek.
8.00—8.30. Bestuursmededeelingen.
8.30. Spaanse avond. Daarna: Persberichten.

HUIZEN, 1875 M.

10.00. Tijdsein van de AVRO-Klok.
10.00—10.15. Morgenwijding.
12.00. Politieberichten.
12.15—2.00. Lunchmuziek door het AVRO-kwartet.
2.00—2.45. Radio Kinderkoorzang, onder leiding van J. Hamel.
2.45—3.30. Gramfoonmuziek.
3.30—4.00. De voornaamste studiemuziek voor piano. Een cyclus in stijgende lijn uitgevoerd door Egbert Veen. Toelichting d. L. Schmidt.
4.00—4.30. Declamatie door Elias van Praag. Uit de gedichten van den Schoolmeester. 1. Natuurlijke historie voor de jeugd. 2. De Schipbreuk.
4.30—5.00. Gramfoonmuziek.
5.30—7.15. Voor-avondconcert door het Omroeporkest, o. l. v. Nico Treep. Solist: Frits Hinze, viool.
6.00. Tijdsein van de AVRO-Klok.
7.15—7.45. Lezing.
7.45. Politieberichten.
8.00. Tijdsein van de AVRO-Klok.
8.01—9.15. Verenigingsuurtje uit Alkmaar, ter herdenking van den bangsten dag uit het beleg van Alkmaar in 1573.
9.15—10.00. Concert gewijd aan moderne Spaanse muziek. 1ste concert der serie Internationale avonden der Union Internationale de Radio-diffusion te Genève. Het Utrechtsch Stedelijk Orkest, o. l. v. Alb. van Raalte.
10.10. Persber. van Vaz Dias.
10.15—11.20. Populair concert door het Utrechtsch Stedelijk Orkest, onder leiding van Alb. van Raalte.
Daarna: Gramfoonmuziek.
12.00. Sluiting.

Kalundborg, 1153 (Kopenh. 281 M.)

7.50—8.00. Ochtendgymnastiek.
11.20—11.30. Weerbericht.
3.50—5.50. Concert door Mogens Hansen's Instrumentaal Ensemble. In de pauze te ca. 4.35: Voor de vrouw.
6.03. Beursberichten.
6.10—6.40. Berichten van radio-amateurs-verenigingen.
6.40—7.10. Engelsche les.
7.10—7.20. Weerbericht.
7.20. Persberichten.
7.35. Tijdsein.
7.35—8.05. Voordracht.
8.35—9.35. Spaanse muziek,

uitgevoerd door het Radio-Orkest o. l. v. Emil Reesen.
9.35—10.05. Voordracht. Daarna persberichten.
10.20—11.20. Concert door het Radio-Orkest.

Königswusterhausen, 1250 M.

6.10—11.05. Lezingen.
12.20—1.15. Gramfoonmuziek.
1.15—1.50. Lezingen.
2.20—2.50. Gramfoonmuziek.
3.05—5.20. Lezingen.
5.20—6.20. Conc. uit Hamburg.
6.20—8.50. Lezingen.
8.50. Spaanse Avond. Orkest, A. Brosa, viool.
Daarna tot 12.50 Dansmuziek.

Langenberg, 473 M.

7.05. Lichaamsoefeningen.
7.30. Weerbericht.
7.35—8.15. Gramfoonmuziek.
8.20—9.20. Concert uit Bad Pyrmont, door de Kurkapel, o. l. v. Curt Lohn.
10.35—11.30. Gramfoonmuziek.
10.50—11.00. Nieuwsberichten.
11.50—12.20. Muzikale school-uitzending.
12.30. Gramfoonmuziek.
1.10. Weerbericht.
1.15. Tijdsein van Nauen en nieuwsberichten.
1.25—2.50. Gramfoonplaten-Concert.
3.20—3.50. Kinderuurtje. Daarna: Financiële berichten.
4.20—4.50. Voor de vrouw. Mutter und Kind im Recht. (2).
Dr. jur. Ilse Eiserhardt: Die Rechtsstellung des unehelichen Kindes unter besonderer Berücksichtigung der Reformvorschlage seitens der Frauenverbände.
4.55—5.15. Gottfried Kolwel leest uit zijn werken: Bauernzorn-Der alte Hut.
5.15—5.35. Uitz. voor scholen.
5.55—6.50. Uitz. vanuit de Gruga, Essen: Concert door het Gruga-orkest, o.l.v. H. Jecht.
6.50—7.10. Generaaldir. Priv. doc. Dr. Esch: Deutschlands Stellung im Weltverkehr.
Daarna: Nieuws- en financiële berichten, weer- en sportber.
7.35—8.00. Voor de arbeiders. Dr. Rudolf Mense: Geburtenrückgang und grossstädtische Lebensform.

8.00—8.20. Aus Theorie und Praxis der Wirtschaft: Dir. Schwalbach: Die wirtschaftliche Bedeutung der Normung.
8.20. Ergens in West-Duitschland.
9.20. Spaanse avond. Het Wrag-Orkest, onder leiding van Buschkötter. Solist: Claudio Arrau, piano.

Londen 356 en Daventry 1553 M.

10.35. Morgenwijding.
10.50. (Alleen Dav.) Tijdsein en weerbericht.
11.05. Mrs. E. M. Hubback: A Woman's Commentary.
11.20. (Alleen Dav.) Gramfoonplaten.
12.20. Ba'ade-concert door Jane Rona (sopraan) en Thomas Case (bs-bariton).
12.50. Gramfoonplaten.
1.20—2.20. Licht concert door Frascati's Orkest o. l. v. Georges Haeck.

4.20. Dansmuziek door Jack Payne en het B.B.C.-dansorkest.
5.05. Orgelconcert door Alex Taylor van Davis Theatre.
5.35. Kinderuurtje.
6.20. Muzikaal intermezzo.
6.35. Tijdsein, weerbericht en nieuwsberichten.
6.50. Tuinb. causerie.
7.00. Muzikaal intermezzo.
7.05. De grondsagen der Muziek. Muziek van Bach, gespeeld door Edgar Bainton, piano.
7.35. Muzikaal intermezzo.
7.45. The Rt. Hon. Lord Dunboyne. Weather Forecasting.
8.05. Militair marschconcert door het Radio Militair Orkest o. l. v. B. Walton O'Donnell.
9.00. Spaansch Nat. Program.
10.00. Nieuwsberichten en weerbericht. Plaatselijk nieuws. (All. Dav.) Scheepsberichten.
10.35. Bach's Goldberg Variaties, gespeeld door Harold Samuel, piano.
11.20—12.20. Dansmuziek door de Piccadilly Players o. l. v. Al Starita en het Piccadilly Gril Orkest o. l. v. Jerry Hoey van Piccadilly Hotel.

Motala, 1348 M.

7.35—8.05. Ochtendgymnastiek-onderricht.
1.20—1.50. Uitzending voor Scholen.
5.20. Concert van Gramfoonplaten.
6.20. Kinderuurtje.
6.50. Handharmonica-muziek.
7.50. Causerie.
8.20. Spaansche programma.
9.35. Weerbericht: Nieuwsberichten.
10.00. Fortunato, een spel van Serafin en Joaquin A. Quintero.
10.50. Dansmuziek.
12.20. Sluiting.

Toulouse, 381 M.

2.05. Nieuwsberichten etc.
6.20. Dansmuziek.
7.20. Historische causerie.
7.35. Symphonie concert.
8.05. Koersen en sportbericht. Nieuwsberichten.
8.25. Financiële berichten etc.
8.50. Chansons.
9.05—10.50. Concert. In de pauze: Landb. berichten.

Weenen, 517 M.

4.20. Concert door het Orkest Max Geiser. Spaanse muziek.
6.20. Spoorlieds voor groot en klein verteld door Renée Band.
6.50. Diegenarts Franz Lenzsteiner: Die Rinderzucht in Niederösterreich und ihre Forderung.
7.20. Voordrachten-cyclus. Quer durch osterreich. Prof. Emerich Schaffran: Der Lungau und seine Schätze.
7.50. Das Buch in alter und neuer Zeit. (3 voordrachten). III. Das gedruckte Buch als Kunstwerk. Voordracht door Reg. Rat Dr. Anton Reichel, Custos der Albertina.
8.20. Tijdsein, weerbericht.
8.25. Humoristen der Weltliteratur. Cervantes. Voordracht door Hilda Weener.
Daarna: Concert door de kapel Silvio-Geissler.
Na afloop: Beelduitzending.

Woensdag 18 Sept.

Berlijn, 418 M.

7.20—7.35. Gymnastiek o. l. v. Arthur Holz.
2.20—3.20. Gramfoonplatenconcert.
ca. 10.20. Tijdsein, weerbericht, nieuws- en sportberichten. Daarna tot 12.50: Dansmuziek door de kapel Dajos Béla. In de pauze: Beelduitzending.

Brussel, 509 M.

5.20. Spaanse avond m. m. v. Mile Danielle Claes, zang.
6.35. Causerie.
6.50. Gramfoonmuziek.
7.50. Nieuwsberichten.
8.35. Concert, georganiseerd d. de SAROV (Soc. Arbeiders Radio Omroep voor Vlaanderen) te Antwerpen Na afloop: Nieuwsberichten.

Frankfurt, 390 M.

8.20—9.20. Ochtendconcert d. het Kurorkest van Bad Homburg.
1.35. Gramfoonplatenconcert.
1.50—2.50. Idem. Gemengd programma.
4.35—6.20. Concert door het Radio Orkest m. m. v. Boris Borodjin, bas en Willy Hahn, vleugel.
6.30. Boekbespreking.
6.50. Diplom. Ing. Erich Lasswitz. Nieuwste Technische.
7.05. Dr. Paul Laven. Mit dem Mikrophon auf Auslandsreportage.
7.25. Franse literatuur.
7.40. Franse spraakles.
8.05. Natuurkundige voordracht.
8.20. Kamermuziek, uitgevoerd door E. Lübbecke-Job, piano. Maurits Frank cello.
9.05—10.20. Spaanse Avond. Fina Gross, sopraan. Het Radio-Orkest o. l. v. Hans Rosband.
10.35. Sluiting.

Hamburg, 372 M

12.35. Engelsche uitzending v. scholen.
4.35. Georg Göhler-uurtje. Mee-werkenden: Meta Scharringhausen (zang), het Nora-Orkest o. l. v. Arthur Armand. Aan den vleugel: Reinhold Kurg.
5.20. Werken v. moderne Franse componisten. Medewerkenden Erik Schöensee (piano), Johannes Lorenz (luit).
6.20. Concert.
7.05. Schaak-causerie door Wilhelm Rose.
7.20. Studienrat Staak: Hexenglauben und Hexensagen in Niederdeutschland.
7.45. Salzburg, die schönste Stadt des deutschen Südens. Voordracht met muzikale illustratie door Kurt Siemers.
8.10. Marktberichten.
8.15. Weerbericht.
8.20. Spaanse avond. Medewerkenden: Theobald Bieder (inleidend); Nora-Orkest Karl Pindler (declamatie). Muzikale leiding: Horst Platen.
9.35. Spaanse dansen, gespeeld door het Scarpa-orkest.
10.35. Nieuwsberichten, weerbericht, sport- en diverse berichten. Noord- en Oostzee-weerbericht.

Hilversum, 298 M. Na 6 u. 1070 M.

Uitsluitend NCRV.-Uitzendingen.
10.00—10.45. Gemeenschappelijk zingen o. l. v. Jac. Ph. Caro.
10.30—11.00. Ziekendienst.
12.30—2.00. Concert.
2.00—2.30. Gramfoonmuziek.
2.30—4.30. Concert.
4.30—5.00. Gramfoonmuziek.
5.00—6.00. Kinderuurtje.
6.00—7.00. Gramfoonmuziek.
7.00—7.30. Declamatie.
7.30—8.00. Gramfoonmuziek.
8.00—8.30. Bestuursmededeelingen.
8.30. Spaanse avond. Daarna: Persberichten.

HUIZEN, 1875 M.

10.00. Tijdsein van de AVRO-Klok.
10.00—10.15. Morgenwijding.
12.00. Politieberichten.
12.15—2.00. Lunchmuziek door het AVRO-kwartet.
2.00—2.45. Radio Kinderkoorzang, onder leiding van J. Hamel.
2.45—3.30. Gramfoonmuziek.
3.30—4.00. De voornaamste studiemuziek voor piano. Een cyclus in stijgende lijn uitgevoerd door Egbert Veen. Toelichting d. L. Schmidt.
4.00—4.30. Declamatie door Elias van Praag. Uit de gedichten van den Schoolmeester. 1. Natuurlijke historie voor de jeugd. 2. De Schipbreuk.
4.30—5.00. Gramfoonmuziek.
5.30—7.15. Voor-avondconcert door het Omroeporkest, o. l. v. Nico Treep. Solist: Frits Hinze, viool.
6.00. Tijdsein van de AVRO-Klok.
7.15—7.45. Lezing.
7.45. Politieberichten.
8.00. Tijdsein van de AVRO-Klok.
8.01—9.15. Vereenigingsuurtje uit Alkmaar, ter herdenking van den bangsten dag uit het beleg van Alkmaar in 1573.
9.15—10.00. Concert gewijd aan moderne Spaanse muziek. 1ste concert der serie Internationale avonden der Union Internationale de Radio-diffusion te Genève. Het Utrechtsch Stedelijk Orkest, o. l. v. Alb. van Raalte.
10.10. Persber. van Vaz Dias.
10.15—11.20. Populair concert door het Utrechtsch Stedelijk Orkest, onder leiding van Alb. van Raalte.
Daarna: Gramfoonmuziek.
12.00. Sluiting.

Kalundborg, 1153 (Kopenh. 281 M.)

7.50—8.00. Ochtendgymnastiek.
11.20—11.30. Weerbericht.
3.50—5.50. Concert door Mogens Hansen's Instrumentaal Ensemble. In de pauze te ca. 4.35: Voor de vrouw.
6.00. Beursberichten.
6.10—6.40. Berichten van radio-amateurs-vereeningen.
6.40—7.10. Engelsche les.
7.10—7.20. Weerbericht.
7.20. Persberichten.
7.35. Tijdsein.
7.35—8.05. Voordracht.
8.35—9.35. Spaanse muziek,

uitgevoerd door het Radio-Orkest o. l. v. Emil Reesen.
9.35—10.05. Voordracht. Daarna persberichten.
10.20—11.20. Concert door het Radio-Orkest.

Königswusterhausen, 1250 M.

6.10—11.05. Lezingen.
12.20—1.15. Gramfoonmuziek.
1.15—1.50. Lezingen.
2.20—2.50. Gramfoonmuziek.
3.05—5.20. Lezingen.
5.20—6.20. Conc. uit Hamburg.
6.20—8.50. Lezingen.
8.50. Spaanse Avond. Orkest, A. Brosa, viool.
Daarna tot 12.50 Dansmuziek.

Langenberg, 473 M.

7.05. Lichaamsoefeningen.
7.30. Weerbericht.
7.35—8.15. Gramfoonmuziek.
8.20—9.20. Concert uit Bad Pyrmont, door de Kurkapel, o. l. v. Curt Lohn.
10.35—11.30. Gramfoonmuziek.
10.50—11.00. Nieuwsberichten.
11.50—12.20. Muzikale school-uitzending.
12.30. Gramfoonmuziek.
1.10. Weerbericht.
1.15. Tijdsein van Nauen en nieuwsberichten.
1.25—2.50. Gramfoonplaten-Concert.
3.20—3.50. Kinderuurtje. Daarna: Financiële berichten.
4.20—4.50. Voor de vrouw. Mutter und Kind im Recht. (2). Dr. jur. Ilse Eiserhardt: Die Rechtsstellung des unehelichen Kindes unter besonderer Berücksichtigung der Reformvorschlage seitens der Frauenverbände.
4.55—5.15. Gottfried Kolwel leest uit zijn werken: Bauernzorn- Der alte Hut.
5.15—5.35. Uitz. voor scholen.
5.55—6.50. Uitz. vanuit de Gruga, Essen: Concert door het Gruga-orkest, o.l.v. H. Jecht.
6.50—7.10. Generaaldir. Priv. doc. Dr. Esch: Deutschlands Stellung im Weltverkehr.
Daarna: Nieuws- en financiële berichten, weer- en sportber.
7.35—8.00. Voor de arbeiders. Dr. Rudolf Mense: Geburtenrückgang und grossstädtische Lebensform.

8.00—8.20. Aus Theorie und Praxis der Wirtschaft: Dir. Schwalbach: Die wirtschaftliche Bedeutung der Normung.
8.20. Ergens in West-Duitschland.
9.20. Spaanse avond. Het Wrag-Orkest, onder leiding van Buschkötter. Solist: Claudio Arrau, piano.

Londen 356 en Daventry 1553 M.

10.35. Morgenwijding.
10.50. (Alleen Dav.) Tijdsein en weerbericht.
11.05. Mrs. E. M. Hubback: A Woman's Commentary.
11.20. (Alleen Dav.) Gramfoonplaten.
12.20. Ba'ade-concert door Jane Rona (sopraan) en Thomas Case (bs-bariton).
12.50. Gramfoonplaten.
1.20—2.20. Licht concert door Frascati's Orkest o. l. v. Georges Haeck.

4.20. Dansmuziek door Jack Payne en het B.B.C.-dansorkest.
5.05. Orgelconcert door Alex Taylor van Davis Theatre.
5.35. Kinderuurtje.
6.20. Muzikaal intermezzo.
6.35. Tijdsein, weerbericht en nieuwsberichten.
6.50. Tuinb. causerie.
7.00. Muzikaal intermezzo.
7.05. De grondsagen der Muziek. Muziek van Bach, gespeeld door Edgar Bainton, piano.
7.35. Muzikaal intermezzo.
7.45. The Rt. Hon. Lord Dunboyne. Weather Forecasting.
8.05. Militair marschconcert door het Radio Militair Orkest o. l. v. B. Walton O'Donnell.
9.00. Spaansch Nat. Program.
10.00. Nieuwsberichten en weerbericht. Plaatselijk nieuws. (All. Dav.) Scheepsberichten.
10.35. Bach's Goldberg Variaties, gespeeld door Harold Samuel, piano.
11.20—12.20. Dansmuziek door de Piccadilly Players o. l. v. Al Starita en het Piccadilly Gril Orkest o. l. v. Jerry Hoey van Piccadilly Hotel.

Motala, 1348 M.

7.35—8.05. Ochtendgymnastiek-onderricht.
1.20—1.50. Uitzending voor Scholen.
5.20. Concert van Gramfoonplaten.
6.20. Kinderuurtje.
6.50. Handharmonica-muziek.
7.50. Causerie.
8.20. Spaansche programma.
9.35. Weerbericht: Nieuwsberichten.
10.00. Fortunato, een spel van Serafin en Ioanin A. Quintero.
10.50. Dansmuziek.
12.20. Sluiting.

Toulouse, 381 M.

2.05. Nieuwsberichten etc.
6.20. Dansmuziek.
7.20. Historische causerie.
7.35. Symphonie concert.
8.05. Koersen en sportbericht. Nieuwsberichten.
8.25. Financiële berichten etc.
8.50. Chansons.
9.05—10.50. Concert. In de pauze: Landb. berichten.

Weenen, 517 M.

4.20. Concert door het Orkest Max Geiser. Spaanse muziek.
6.20. Spoorlieds voor groot en klein verteld door Renée Band.
6.50. Dierentjes Franz Lenzsteiner: Die Rinderzucht in Niederösterreich und ihre Forderung.
7.20. Voordrachten-cyclus. Quer durch osterreich. Prof. Emeric Schaffran: Der Lungau und seine Schätze.
7.50. Das Buch in alter und neuer Zeit. (3 voordrachten). III. Das gedruckte Buch als Kunstwerk. Voordracht door Reg. Rat Dr. Anton Reichel, Custos der Albertina.
8.20. Tijdsein, weerbericht.
8.25. Humoristen der Weltliteratur. Cervantes. Voordracht door Hilda Weener.
Daarna: Concert door de kapel Silvio-Geissler.
Na afloop: Beelduitzending.

Vrijdag 20 September

Berlijn, 418 M.

7.20. Gymnastiek o. l. v. Arthur Holz.
2.20—3.20. Gramofoonplatenconcert.
ca. 10.50. Tijdsein, weerbericht en nieuwsber. Beelduitzending.

Brussel, 509 M.

5.20. Concert door het orkest uit de tea-room van Bon Marché te Brussel.
6.20. Piano-recital.
6.35. Literaire Vlaamsche cursus.
6.50. Koloniale berichten.
Vlaamsche uitzending onder auspiciën van het Ministerie van Koloniën.

6.55. Gramofoonmuziek.
7.50. Nieuwsberichten.
8.35. Klassiek concert m. m. v. Mme Nelly Mousset-Vos en den Heer Détil.
9.20. Nieuwskroniek. Daarna: Voortzetting concert. Zang door Mme Mousset-Vos. Zang door den Heer Détil. Na afloop: Nieuwsberichten.

Frankfurt, 390 M.

8.20—9.20. Ochtendconcert d. het Koorkest van Bad Homburg.
12.35. Gramofoonplatenconcert.
4.35—6.20. Concert door het Radio Orkest. 11e deel: Moderne Dansmuziek.
6.30. Voor de huisvrouw.
7.00. Voordracht.
7.30. Karl Walter Kassel von 1820 im Urteil eines Engländer.
7.50. Wetenschappelijke causerie.
8.10. Filmpraatje.
8.20. Concert o.l.v. Emil Kahn.
9.20—10.35. Der ungetreue Ekehart, klucht in drie acten van Hans Sturm. Spellieder: Karl Köstlin.
10.50—11.50. Liedjes bij de luit, voorgedragen door Peter Bach.
12.50—1.50. Nachtconcert.

Hamburg, 372 M.

11.50. Uitzending v. scholen.
4.35. Liederen van Rob. Franz, gezongen door Edmund Jordens, met medewerking van het Norag-Orkest.
6.50. Envelsch v. gevorderden.
7.20. Zwiegesprach aus der Rechtsankunft, met medewerking van H. Bresk.
7.45. Fritz Munch: Wege zu alten Steingrabern und Opferstätten in der Luneburger Heide.
8.10. Marktberichten.
8.15. Weerbericht.
8.20. Tijdsein. Tweede avond. Een vroolijke revue met medew. v. Maria Einodshofer, Erwin Bolt, Nicol Albrecht, John Walther, het Norag-Mannenkwartet en het Scarpa-Orkest.
10.50. Nieuwsberichten, weerbericht, sport- en diverse berichten. Noord- en Oost-Zee weerbericht.
11.05. Concert vanuit Restaurant Ostermann.

Hilversum, 298 M. Na 6 u. 1070 M.

10.30—11.00. Ziekendienst. NCRV.
11.30—12.00. KRO. Godsdienstig halfuurtje.

12.15—1.15. KRO. Concert d. het KRO-Trio.
1.15—2.00. KRO. Gramofoonmuziek.
3.00. Opening van de Elthetokerk te Amsterdam.
4.00—5.30. Concert. NCRV.
5.30—6.45. NCRV. Gramofoonmuziek.
7.00—7.25. KRO. Cursus in schriftverbetering.
7.35. VPRO. Persberichten.
7.40. VPRO. Lezing over: Eerste optreden.
8.15. VPRO. Concert.
8.50. VPRO. Lezing over: Levensliedje.
9.30. VPRO. Concert.
10.00. VPRO. Muzieklesing over: De middeleeuwen.
10.20. VPRO. Concert.

HUIZEN, 1875 M.

10.00. Tijdsein AVRO-klok.
10.00—10.15. Morgenwijing.
12.00. Politieberichten.
12.15—2.00. Lunchmuziek door het AVRO-kwartet.
2.00—4.00. Gramofoonmuziek.
4.00—4.45. Herdenking van het 75-jarig bestaan van het Koninklijk Instituut voor de Marine te Willemsoord. Toespraak tot de reunisten door vice-admiral b. d. l. v. d. Bosch en Commandant van het Koninklijk Instituut F. J. Heeris.
4.45—5.00. Gramofoonmuziek.
5.30—7.15. Dinermuziek door het AVRO-kwartet, afgewisseld door populaire draaiorgelmuziek op een orgel van de firma H. Nuberg & Co., voorheen G. E. Warnies. Ouverture Giralda, Adam. Par les buissons, Legay. Au son des cloches, Popy. Chypre, valse-boston, De Berrie. Finale à la Zingara, uit het vioolconcert in d kl. I., Wieniawski. Draaiorgelmuziek. Fragmenten uit de opera Henri VIII, St. Saëns. Morgenblätter, Joh. Strauss. Draaiorgelmuziek. Potp. Der Vogelhändler, Zeller. Finale.
6.00. Tijdsein AVRO-klok.
7.15—7.45. Spreekuur van den Radio-dokter.
7.45. Politieberichten.
8.00. Tijdsein AVRO-klok.
8.01—10.30. Concert door het Omroep-orkest. Cecilia Bremer, alt. Piet Hartveld, viool.
10.00. Persberichten Vaz Dias.
12.00. Sluiting.

Kalundborg, 1153 (Kopenh. 281 M.)

7.50—8.00. Ochtendgymnastiek.
11.20—11.30. Weerbericht.
12.20. Uurslag en klokken spel van het raadhuys.
12.20—2.20. Concert uit Rest. Wivel door het Strijkorkest o. l. v. K. Ingemann Palmhøj.
3.00—5.00. Concert door het Radio-Orkest o. l. v. Emil Reesen, m. m. v. m. m. v. den operazanger Otto Hånschel Aan den vleugel: Folmer Jensen.
5.00—6.00. Kinder-matinée. Opvoering van het kinder-hoorspel Oliver Twist naar de roman van Charles Dickens.
6.00. Beursberichten.
6.40—7.10. Duitsche les.
7.10—7.20. Weerbericht.
7.20. Persberichten.

7.35. Tijdsein.
7.36—8.20. Voordracht.
8.20—8.35. Inleidende voordr. tot de uitzending van De Bruiloft van Figaro.
8.35—10.05. De Bruiloft van Figaro, blijspel in 5 bedrijven van Beaumarchais. Vertaling van A. L. C. de Coninck.
Daarna persberichten.
10.20—11.20. Klassieke muziek, uitgevoerd door het Radio Orkest o. l. v. Launy Gröndhal.

Königswusterhausen, 1250 M.

6.10—10.50. Lezingen.
12.20—1.15. Gramofoonmuziek.
1.15—1.50. Lezingen.
2.20—2.50. Gramofoonmuziek.
2.50—5.20. Lezingen.
5.20—6.20. Concert uit Leipzig.
6.20—8.20. Lezingen.
8.20. Song. Woord en toon uit dezen tijd.
Daarna: Berichten.

Langenberg, 473 M.

7.05. Lichaamsoefeningen.
7.30. Weerbericht.
7.35—8.15. Gramofoonmuziek.
8.20—9.20. Concert uit Bad Neuenahr door het Sted. Orkest van Trier o. l. v. Oskar Jüttner.
10.35—12.10. Gramofoonmuziek.
10.50—11.00. Nieuwsberichten.
12.30. Gramofoonmuziek.
1.10. Weerbericht.
1.15. Tijdsein van Nauen en nieuwsberichten.
1.25—2.50. Concert o. l. v. Eysoldt.
2.50. Reclame.
3.10—3.35. Kinderuurtje.
Daarna financieele berichten.
3.50—5.20. Uitzending uit het Apollo-Theater, Dusseldorf: Opening der zitting van het Reichsverband der Deutsche Industrie. Toespraken door Geheimrat Prof. Dr. Duisburg, Paul Reusch, een vertegenwoordiger der Rijks-regeering, Oberbürgermeister Dr. Lehr. Voordracht: 10 Jahre Reichsverband der Industrie.
5.20—5.55. Voor de jeugd. Voordracht en liedjes bij de luit.
5.55—6.50. Concert door de Bläservereinigung, Dusseldorf.
6.50—7.10. Generaldir. Priv.-doc. Dr. Esch: Deutschlands Stellung im Weltverkehr.
Daarna nieuws- en financieele berichten weer- en sportberichten.
7.35—8.00. Dr. Max Hahn: Die neue Grundlage der Reparationsregelung door Young-Plan und Haager Konferenz.
8.00—8.20. Gemeinverständliche Rechtskunde. Dr. Jos. Fachinger: Ueber Notwehr im Zivil- und Strafrecht.
8.20. Lichte muziek door het Werag-Orkest o. l. v. Kühn.
Vervolgens nieuws- en sportberichten, reclame en tot 12.20 dansmuziek o. l. v. Eysoldt.

Londen 356 en Davenport 1553 M.

10.35. Morgenwijing.
10.50. (alleen Dav.) Tijdsein en weerbericht.
11.05. Labour Saving Hints.
11.20. (alleen Dav.) Gramofoonplaten!
12.20. Sonate-concert d. Montague Branley, viool. Esther Fisher, piano.

12.50. Orgelconcert d. Douglas L. Hawkridge.
1.20—2.20. Gramofoonplaten.
4.20. Bina W. Addy, mezzosopraan.
4.35. Licht Concert door Moschetto en zijn Orkest van May Fair Hotel.
5.35. Kinderuurtje.
6.20. Mr. A. L. Simpson: The Pilgrim's Way and other Old Roads.
6.35. Tijds., weer- en nieuwsberichten.
6.50. Berichten van het Ministerie van Landbouw.
7.05. De grondslagen d. muziek Muziek van Bach, gespeeld door Edgar Bainton, piano.
7.20. Mr. Christopher Stone: Film-praatje.
7.35. Muzikale intermezzo.
7.45. Mr. G. L. de Vere: More About America, IV the West.
8.05. Edith Penville, fluit. Roland Revell, piano.
8.20. Promenade-concert. Noel Eadie, sopraan. George Parker, bariton. Elsie Hall, piano. Sir Henry Wood en zijn Symphonie-Orkest. Beethoven en Mozart-programma.
10.00. Weer-, nieuwsberichten. Plaatselijk nieuws. (alleen Dav.) Scheepsberichten.
10.20. M. Joseph. Renaud: Tips on Tipping.
10.35. Concert door het Gershon Parkington Quintet. Phyllis Evennett, alt.
11.20. Dansmuziek door Jack Hylton's Ambassador Club Band o. l. v. Ray Starita.
12.20—12.35. Proefbeeld-uitzending.

Motala, 1348 M.

7.35—8.05. Ochtendgymnastiek-onderricht.
3.05—3.30. Schooluitzending.
5.20. Licht concert.
6.20. Kinderuurtje.
6.50. Radio-Cabaret.
7.20. Causerie.
7.50. Historische causerie.
8.20. Populair concert.
9.35. Weer- en nieuwsberichten
10.00. Fransche taalles.
10.30. Sonate A-moll, voor piano en viool, Schumann.
11.00. Sluiting.

Weenen, 517 M.

4.20. Concert door het orkest Heinz Morawetz.
6.20. Kamermuziek, uitgevoerd door Julius Deutsch, viool, Grete Hinterhofer, piano. Aria's, voorgedragen door de concertzangeres Jella Braun-Ferwald. Aan den vleugel: Dr. Paul Pisk.
7.20. Sportpraatje.
7.35. Liebe und Trompetenblasen. Gramofoonmuziek.
8.20. Tijdsein, weerbericht.
8.25. Concert. Medewerkenden: Raffaele Cocelli. Aan den vleugel: Prof. Erich Meller. Napolitaansche en Italiaansche volksliederen. II. Kamermuziek. Het Rosé-kwartet. III. Liederen van Russische componisten, gezongen door Josefine Stransky. Aan den vleugel: Prof. Erich Meller.
10.20. Concert door het Orkest Adolf Pauscher, m.m.v. Ernst Davis. Na afloop: Beelduitzending

Zaterdag 21 Sept.

Berlijn, 418 M.

7.20. Gymnastiek o. l. v. Arthur Holz.
2.20—3.20. Gramofoonplatenconcert.
ca. 10.20. Tijdschrift, weerbericht, nieuws- en sportberichten. Daarna tot 12.50: Dansmuziek door de kapel Gerhard Hoffmann. In de pauze: Beelduitzending.

Brussel, 509 M.

5.20. Concert door het Radio-Trio m. m. v. Mme Angèle van Loo, Zang.
6.35. Causerie.
6.50. Gramofoonmuziek.
7.50. Nieuwsberichten.
8.35. Concert georganiseerd d. het dagblad La Meuse en het bijblad l'Antenne. Medewerkenden: Mlle Betty Dasnoy, Mme Pauwels en de Heeren Angeot Lohest en Bracony. Selectie uit de Opera Aida van G. Verdi. Na afloop: Nieuwsber. en mededeelingen in t Esperanto.

Frankfurt, 390 M.

8.20—9.20. Ochtendconcert door het Kurorkest van Bad Homburg.
1.35. Gramofoonplaten.
1.50—2.50. Gramofoonplaten.
4.35—6.20. Concert door het Radio Orkest o. l. v. Walter Casper m. m. v. Maria Noll-Boss, sopraan.
6.20. 25e Frankfurter Motette. Ria Ginster, sopraan.
7.10. Karl Walter: Die Begegnung Goethes mit Herder in Strassburg.
7.30. Voor de arbeiders.
7.50. Uurtje der Frankfurter Bund für Volksbildung.
8.20. Moderne Lyriek uit Zwaben. Georg Beerwald (1e viool). Fritz Kiinsner (2e viool).
9.20. Blaasconcert door het Trompetterskorps der 5e Nachrichtenabteilung o. l. v. M. Langer.
10.20—11.20. Concert door de Kapel Snoda. Intermezza: Das Mädchen von Elizondo, komische opera in 1 acte van Offenbach.
Daarna vervolg concert.
11.35—12.50. Dansmuziek van Berlijn.

Hamburg, 372 M.

3.35. Marktberichten.
3.50. Boekbespreking.
4.10. Sinn und Ethos der Grossstadt. III. Wohnen, Wirtschaften, Arbeiten: Wege zum Erfolg in der Grossstadt. Voordracht door Dr. P. Th. Hoffmann.
4.35. Slavische Ouverturen, gespeeld door het Norag-Orkest, o.l. van Hans Doring.
5.20. Was Grossmutter sang. Medewerkenden: Gertrude Laderdorf, Erwin Bolt, het Norag-Koor en het Norag-Orkest. Muzikale leiding: Fritz Gartz.
6.20. Wie sprech' ich richtig reines Deutsch? III. Grundregeln der Aussprache. Voordracht door Karl Minor.
6.35. Concert.
7.20. Concert door het Norag-Orkest o.l.v. Otto Ebel van Sosen.

8.15. Weerbericht.
8.20. Ihre Hoheit die Tanzerin. Operette in 3 bedrijven van Oskar Felix en Rich. Bars. Muziek van Walter W. Goetze. Muzikale leiding: Fritz Gartz. Regie: Herm. Beyer.
10.50. Nieuwsberichten, weerbericht, sport- en div. berichten. Noord- en Oost-Zee weerbericht.
11.20—1.20. Dansmuziek door het Scapa-Orkest.

Hilversum, 298 M. Na 6 u. 1070 M.

Uitsluitend KRO.-Uitzendingen.
11.30—12.00. Godsdienstig halfuurtje.
12.15—1.15. Concert door het KRO.-Trio.
1.15—2.00. Gramofoonmuziek.
2.00—3.15. Kinderuurtje.
4.00—5.00. Cursus Engelsch.
5.00—6.00. Gramofoonmuziek.
6.00—6.45. Gramofoonmuziek.
6.45—7.00. Journaalstiek weekoverzicht.
7.00—7.30. Lezing over: Electriciteit in de huishouding.
7.30—8.00. Lezing over: De Melancholie in de geschiedenis, in het bijzonder in de Heilige Schrift.
8.00—11.00. Orkestconcert.
11.00—12.00. Vrolijk gramofoonprogramma.

HUIZEN, 1875 M.

10.00. Tijdschrift AVRO.-klok.
10.00—10.15. Morgenwijding.
12.00. Politieberichten.
12.15—2.00. Lunchmuziek door het AVRO.-kwartel.
2.00—2.30. Filmpraatje door Max Tak.
2.30—4.00. Tuschinski-Theater, Amsterdam. Illustratieve filmmuz.
4.00—5.00. Thé dansant, The Ramblers uit La Gaité, Amsterdam.
5.30—6.00. Letterkundig overzicht door Dr. P. H. Ritter Jr.
6.00—7.45. Voor-avondconcert. Omroeporkest o. l. v. Nico Treep. Dubbelmannenkwartet Bel Canto, o. l. v. W. H. Lehman de Lehnfeld.
7.45. Politieberichten.
8.00. Concert.
10.00. Persberichten.
10.45. Vrolijk uurtje.

Kalundborg, 1153 (Kopenh. 281 M.)

7.50—8.00. Ochtendgymnastiek.
11.20—11.30. Weerbericht.
3.20—3.50. Kinderuurtje.
3.50—5.50. Concert door Mogens Hansen's Instrumentaal Ensemble. In de pauze te ca. 4.35 voordracht.
6.00. Beursberichten.
6.40—7.10. Engelsche les.
7.10—7.20. Weerbericht.
7.20. Persberichten.
7.35. Tijdschrift.
7.36—8.05. Voordracht.
8.05—8.35. Voordracht.

Königswusterhausen, 1250 M.

6.10—10.50. Lezingen.
12.20—1.10. Muziekuitzending voor scholen. Koor en voordracht.
1.10—1.50. Lezingen.
2.20—2.50. Gramofoonmuziek.
2.50—5.20. Lezingen.
5.20—6.20. Conc. uit Hamburg.

6.20—8.20. Lezingen.
8.20. Uit Miniatuurdramen van Maurice Baring.
Daarna tot 12.50: Dansmuziek. Langenburg, 473 M.

7.05. Lichaamsoefeningen.
7.30. Weerbericht.
7.35—8.15. Gramofoonmuziek.
8.20—9.20. Concert uit Bad Neuenahr door het Sted. Orkest van Trier o. l. v. Oskar Jüttner.
10.35—11.45. Gramofoonmuziek.
10.50—11.00. Nieuwsberichten.
11.50. Uitzending voor scholen.
12.30 Gramofoonmuziek.
1.10. Weerbericht.
1.15. Tijdschrift van Nauwen en nieuwsberichten.
1.25—2.50. Concert o. l. v. Eysoldt. Soliste: Ella Becker-Liesen, sopr. Begeleiding: Breuer.
2.00. K-clame.
3.20—3.50. Kinderuurtje.
Daarna: Financiële berichten.
4.05—4.25. Tel. Insp. Arthur Wurbs: Ausschaltung des Ortsenders.
4.25—4.50. Dr. Alfons Paquet: Das heutige Hamburg.
4.50—5.15. Adolf Uzarski: Humor der Weltliteratur.
5.20—5.45. Dr. Wilhelm Tigges: Deutsche Wirtschaftssorgen.
5.55—6.50. Concert door het Werag-Orkest, onder leiding van Buschkötter. Solist: Theophil Demetriescu piano. Pianoconcert C-dur van Rachmaninoff.
6.55—7.10. Generaaldir. Priv. doc. Dr. Esch: Deutschlands Stellung im Weltverkehr.
7.10—7.20. Mededeelingen der Belangengemeenschap van West-Duitsche Radio-Vereenigingen: Radio-literatuur.
7.35—8.00. Voor de arbeiders. Reinhard Hellmann: Meine Eindrücke als Werkstudent.
8.00—8.20. Voor de vrouw. Jonny Behm: Zum 750. Todestag der hl. Hildegard von Bingen.
8.20. Vrolijkje avond. Orkest: Eysoldt.
Daarna: Nieuws- en sportber., reclame.
Vervolgens tot 1.20: Dansmuziek onder leiding van Eysoldt.

Londen 356 en Daventry 1553 M.

10.35. Morgenwijding.
10.50. (alleen Dav.) Tijdschrift en weerbericht.
11.05—11.20. Mrs. Leslie Menzies: The Care and Housing of Books.
1.20—2.20. Licht Concert door Moschetto en zijn Orkest van May Fair Hotel.
3.50. Licht Orkestconcert door Reginald King en zijn Orkest. Ridgway West, tenor. Jack Edwards, mandoline.
5.05. Orgelconcert door Alex Taylor, van Davis' Theatre.
5.35. Kinderuurtje.
6.20. Muzikaal intermezzo.
6.35. Tijds., weer- en nieuwsberichten.
7.00. Muzikaal intermezzo.
7.05. De grondslagen d. muziek Muziek van Bach, gespeeld door Edgar Bainton, piano.
7.20. Mr. Basil Maine: Next Week's Broadcast Mustc.
7.35. Sportcauserie.
7.50. Piano-concert door Maurice Cole.

8.20. Militair concert door het Radio Militair Orkest o. l. v. B. Walton O'Donnell. Alice Lilley, sopraan. Livio Mannucci, cello.
10.00. Weer- en nieuwsberichten. Plaatselijk nieuws. (alleen Dav.) Scheepsberichten.
10.20. Mr. Gerald Barry: The Week in London.
10.35. Radio-over de Nationale Tentoonstelling.
10.40. Een Variété-nummer van het Palladium en Jack Payne en het BBC-Dansorkest.
11.05—12.20. Dansmuziek door Ambrose's Band van May Fair Hotel.

Motala, 1348 M.

7.35—8.05. Ochtendgymnastiek-onderricht.
8.20. Concert van Gramofoonplaten.
6.20. Kinderuurtje.
7.05. Vocaalconcert door Mannenkwartet.
7.35. Tooneelspel van Sigfrid Swertz.
8.35. Radio-Cabaret.
9.05. Comedie der week.
9.35. Weer- en nieuwsberichten.
10.05. Actuele causerie.
10.20. Dansmuziek.
12.20. Stuiting.

Stuttgart, 360 M.

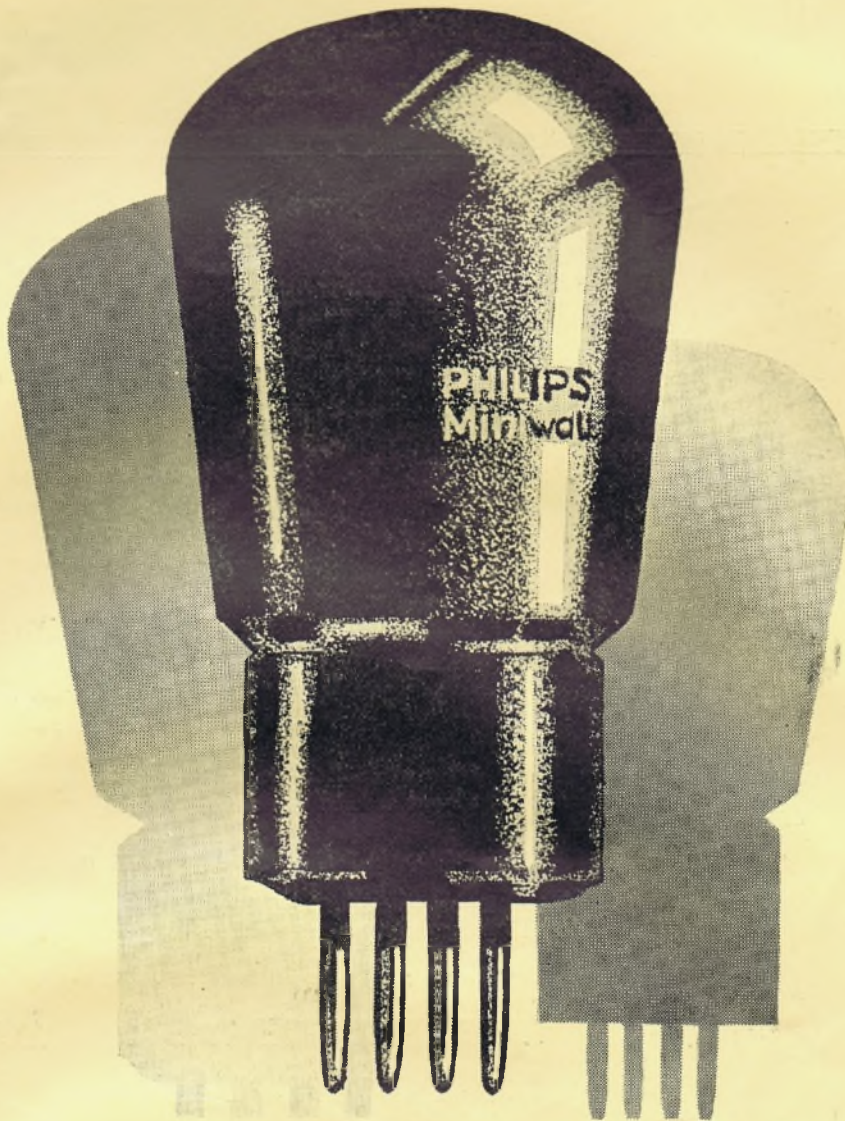
4.35. Concert. Zie Frankfurt.
6.20. Tijdschrift, sportberichten.
8.05. Tijdschrift, weerbericht.
8.20. Nieuere Lyriek aus Schwaben. Samengesteld en voorgedragen door Dr. Herm. Binder. Medewerkenden: Georg Beerwald, violon Hermann Reutter, piano.
9.20. Concert door het Trompetterskorps der 5. Nachrichtenabteilung o. l. v. M. Langer.
10.20. Concertavond door de kapel Snoda uit Freiburg, o.a. Opvoering van Das Mädchen von Elizondo. Komische Opera in 1 bedrijf van Offenbach. Muzikale leiding: Karl Ueter. Voor de radio bewerkt door Ernst Brugger.
11.35. Nieuwsberichten.
11.50. Dansmuziek uit Frankfurt.
12.20—2.20. Vanuit het Paviljoen Excelsior te Stuttgart: Dansmuziek.

Toulouse, 381 M.

2.05. Nieuwsberichten etc.
6.20. Dansmuziek.
7.20. Historische voordracht.
7.35. Militair concert.
7.50. Russische liederen.
8.05. Nieuwsberichten.
8.50. Symphonieconcert.
9.20—10.35. Concert. In de pauze: Landb. berichten.

Weenen, 517 M.

4.35. Concert door het Orkest J. W. Ganglberger.
6.35. Kamermuziek uitgevoerd door het Weiss-kwartet.
7.40. Hans von Hammerstein-avond. Voordracht uit zijn werken door Philipp Zeska. Inleiding door Erwin H. Rainalter.
8.30. Tijdschrift, weerbericht.
8.35. Revanche. Operette in 3 bedrijven van Beda en Lunzer. Muziek van Oscar Jascha. Regie: Viktor Flemming. Dirigent: Otto Feit. Na afloop: Beelduitzending.

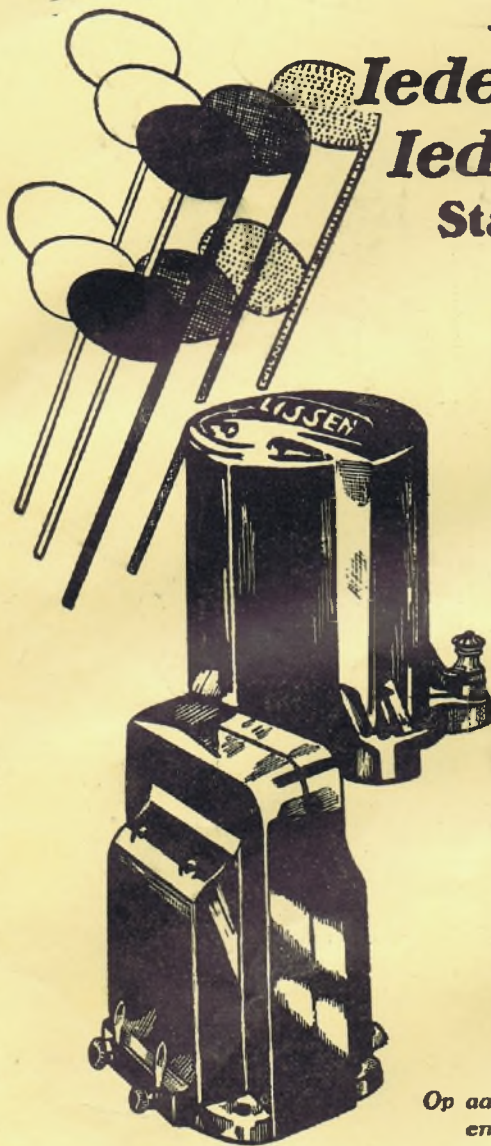

CONSTANTE zuiverheid - dat is één der schitterende eigenschappen van PHILIPS „MINIWATT” ONTVANGLAMPEN, waardoor de weergave aldoor even mooi en even natuurgetrouw blijft - nog na maanden en maanden van voortdurend gebruik.

PHILIPS

„MINIWATT”

De toonaangevende lamp op de wereldmarkt.

Iedere noot Iedere harmonische Iedere boventoon Staat vrij op zichzelf

LISSEN Transformatoren geven U een betere weergave van de muziek omdat zij versterken tegen een achtergrond van stilte. De noten zijn scherp en helder, de harmonische en boventonen blijven behouden, zoodat het persoonlijk karakter van elk instrument is te herkennen. Bij orkest-uitvoeringen, bij dansmuziek, ja zelfs bij de eenvoudigste melodie maakt dit heel veel uit, omdat het de weergave meer natuurgetrouw maakt. Dit is de reden waarom een toestel met LISSEN Transformatoren steeds een gunstig oordeel krijgt zoowel van muziek-experts als van anderen met een critisch oör,

De beroemde fl. 6.- Lissen Transformator

De beroemde fl. 6.- LISSEN Transformator heeft zich de reputatie weten te verwerven van „De Transformator die nooit doorslaat” Geschikt voor alle doeleinden, Verhouding 3: 1. PRIJS **fl. 6.-**

DE LISSEN SUPER TRANSFORMATOR

De LISSEN Super Transformator wordt vervaardigd in twee verhoudingen n.l. $3\frac{1}{2} : 1$ en $2\frac{1}{2} : 1$. De $3\frac{1}{2} : 1$ verhouding is speciaal geschikt voor gebruik in eerste en tweede trap van een L.F. versterker of in cascade schakeling voor beide trappen en met practisch elke lamp. De $2\frac{1}{2} : 1$ verhouding is geschikt voor gebruik achter een lamp met hooge impedantie, zonder dat men bevreesd behoeft te zijn voor vervorming of verlies van hooge tonen. PRIJS **fl. 11.50**

Op aanvraag zenden wij U gaarne gratis en franco schema's en prijslijsten

LISSEN LIMITED

Lissenium Works, RICHMOND

Lissen Agentschap: Schiekade 155a, Rotterdam, Telefoon 43133